

HISTORISCH OVERZICHT

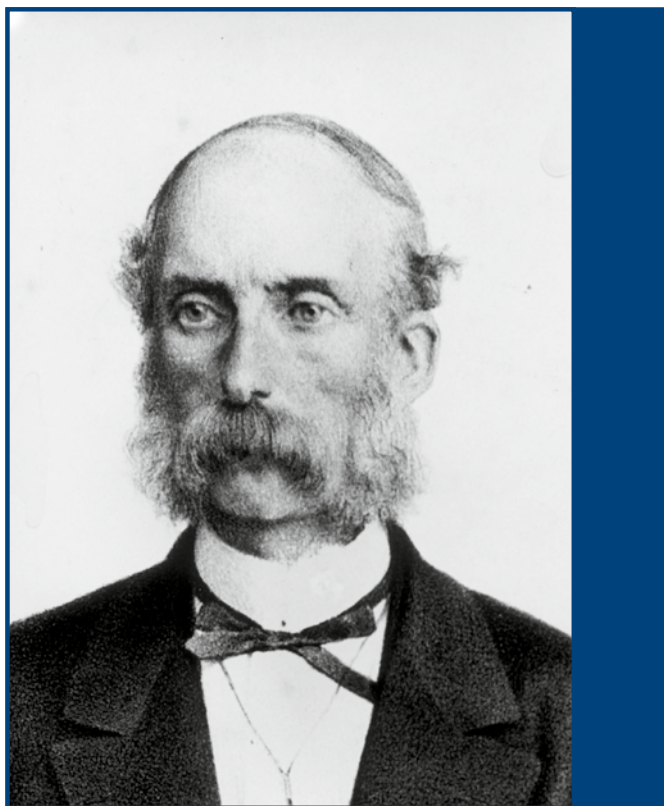
// VOOR 1880⁴

De aanwezigheid van Oostende in het archief van het Willemsfonds begint al voor 1880: **Eugeen Van Oye** was immers van 1871 tot 1880 “toegevoegd bestuurslid” van het Willemsfonds in Oostende. Een toegevoegd bestuurslid was de vertegenwoordiger van het Willemsfonds ter plaatse en rekruteerde leden voor de vereniging. Voor 1880 waren er ongeveer 60 toegevoegde bestuursleden actief voor het Willemsfonds. Zij traden ook op als tussenpersoon bij de oprichting van afdelingen in hun streek. Zij ontvingen van het Algemeen Bestuur een toelage van 30 fr. waarover zij vrij konden beschikken binnen de doelstellingen van het Willemsfonds. Meestal werd het geld aan een volksbibliotheek geschonken voor de aankoop van boeken. In andere gevallen werden boeken gekocht voor de prijsdelingen van de plaatselijke officiële en liberale scholen.

// 1880 - 1931

Op 15 november vierde het Willemsfonds Oostende zijn 50-jarig bestaan.

*Van de hand van **Valère Foutry**, voorzitter van de afdeling, verscheen toen in brochurevorm “Een woordje Geschiedenis ter gelegenheid van de 50e Verjaring onzer Afdeling”.*

{ Stichter en eerste voorzitter,
dhr. Auguste Van Neste-Vitse

Aangezien deze uitgave onvindbaar geworden is achten wij het gepast de schets van de eerste vijftig jaren van het Willemsfonds te Oostende in de historiek van ons 125 - jarig bestaan op te nemen. (integrale en authentieke tekst volgens de toenmalige spelling - noot van de redactie)

{ verslag en ledenlijst eerste vergadering

Verslag van het Bestuur der Afdeling Oostende.

(DECEMBER 1880 — JULI 1881.)

Zeer jong en reeds zeer bloeiend, ziedaar den toestand onzer Afdeling.

Op 26 December 1880 kwamen de heeren J. O. De Vigne en V. Van Wilder, als afgevaardigden van het Algemeen Bestuur, de instelling doen der Oostendsche Afdeling van het Willems-Fonds, die dan 57 en thans 125 leden telt.

Om die bestuurlijke werkzaamheid op te luisteren hadden wij een concert ingericht, voor hetwelk de Symphonie van den *Cercle Cecilia*, de heeren LIMBOR, violonist, TH. MOREAUX, pianist, ED. DAVELUY, G. CNUDDS en L. DUMON, zangers, ons hunne medewerking verleend hebben.

De oproep, welken wij aan gansch onze vrijzinnige burgerij gedaan hadden, bleef niet onbeantwoord; de ruime zaal van het *Café de Vienne*, waar de instelling plaats had, was proppensvol.

De heer De Vigne, die het voorzitterschap bekleedt, neemt eerst het woord. Na breedvoerig over de instelling

— 113 —

en het doel van het Willems-Fonds gesproken te hebben, verklaart hij, in naam van het Algemeen Bestuur, het Reglement goedgekeurd en de Afdeling ingesteld. De heer Van Wilder, op zijne beurt, neemt het woord. De keus van zijn onderwerp is uitmuntend en heeft zeer veel bijval: hij spreekt over de rol, welke de vrouw in de samenleving te vervullen heeft. Menigmaal wordt de spreker in zijne rede door de algemeene toejuichingen onderbroken.

Daarna stuurt de heer Van Neste, voorzitter der Afdeling, eenige woorden van dank toe aan de heeren afgevaardigden, aan de stadsverhuden en aan de talrijke menigte, die door hunne aanwezigheid hebben willen bewijzen dat zij onze inrichting goedkeuren.

In Algemeene Vergadering van 16 Januari werd er besloten de hand aan het werk te slaan voor het inrichten eener volksboekery. Het Bestuur bleef niet onledig, ainstonds werd een oproep gedaan tot het bekomen van boekwerken, en, dank aan mannen, die de beschaving des volks ter harte nemen, bezit onze boekery, welke met October zal geopend werden, reeds ongeveer 300 boekdeelen.

Onder andere lekamen wij van M. Van Neste 112 boekdeelen; M. Montangie, 40 id.; de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen, 70 id.; het Algemeen Bestuur, 25 id.

Voor het eerste jaar werden 4 concert-voordrachten in de volgende o. de gegeven:

9 Januari. Spreker: M. J. SABBE, van Brugge, met *Reinaert de Vos*.
Muziek: De heeren DE MOL en LIMBOR, klavier, K. VANDER AA, fluit, G. CNUDDS, EM. VALSCHAERTS en MEV. MOINE, zang.

8

— 114 —

6 Februari. Spreker: M. AUG. LIEBAERT, van Oostende, met *Canada*.

Muziek: De koorafdeeling van het *Vlaamsch Verbond*. De heeren BETTOER, DEPONSECA, DE MULDER, zang, en J. VANDER AA, klarinet.

20 Maart. Spreker: M. V. VAN WILDER, van Gent, met *De opvoeding der vrouw*.

Muziek: De heeren DE MOL en LIMBOR, klavier, MEJ. LETTEN, de heeren ED. DAVELUY, zang, en E. PIERKOT, piston.

10 April. Spreker: M. J. SABBE, van Brugge, met *Breydel en De Coninck*.

Muziek: MEV. MOINE, zang, de heeren J. HAUTEM, BETTOER en de leerlingen van de stads muzieksademie, zang, J. VANDER AA, klarinet, en E. PIERKOT, piston.

Wij zijn fier te mogen zeggen dat onze voordrachten veel bijval gehad hebben, en telkens eene talrijke menigte, waaronder het puik der burgerij, uitdoken.

Onzen dank aan de heeren sprekers, die ons eenige aangename en leerrijke stonden hebben verschaft.

Onzen innigsten dank aan onzen vriend, den kundigen Frans De Mol, die de concerten zoo meesterlijk heeft weten te leiden, alsook aan de dames en heeren, die ons hunne welwillende medewerking gegund hebben en ons zoo de gelegenheid gegeven hebben het nuttige met het aangename te paren.

Rekening van het dienstjaar 1880-1881.

ONTVANGSTEN:

Aandeel in de bijdragen der leden . . . . . fr. 448 00
Buitengewone toelage van het Algemeen Bestuur voor de gewone werkzaamheden der Afdeling 100 00

— 115 —

Buitengewone toelage van het Algemeen Bestuur voor de volksboekery 100 00
Door den heer Eug. Van Oye aan de Afdeling afgestaan het crediet, waarover hij als toegevoegd bestuurlijk mocht beschikken. 30 00
Omhaling op de concert-voordrachten 69 40
Totaal. . . . . fr. 747 40

UITGAVEN:

Concert-voordrachten. . . . . fr. 161 53
Drukkosten 135 00
Verlichting der zaal 28 56
Boekenkas 65 75
Aankoop van boekwerken 103 63
Verschillige uitgaven. 26 80
Totaal fr. 521 91

Batig slot. . . . . fr. 225 49

De Schrijver-Schatbewaarder, K. DE POORTER. De Voorzitter, AUG. VAN NESTE-VITSE.

Bestuur der Afdeling Oostende voor 1881-1882.

AUG. VAN NESTE-VITSE, voorzitter; A. DE BREYNE, ondervoorzitter; K. DE POORTER, schrijver-schatbewaarder; L. DEFEVER, boekbewaarder; I. MONTANGIE, FR. DE MOL en FR. REYNAERTS, leden.

AFDEELING OOSTENDE (125 leden).

Gesticht den 26 December 1880. — Omvat de gemeenten Bekagen, Breedene, Gistel, Leffinge, Mariakeke, Moere, Oostende, Snaakerke, Steene en Zandvoorde.

OOSTENDE.
20 fr. Van Neste-Vitse A., kanton, schoolopziener.
15 fr. Liebaert Aug.
Liebaert K., koophandelaar.
12 fr. Duclos Julius, rentenier.
10 fr. Billart Ernest.
Cuvremont, vader.
Coudde Gust., brouwer.
D'Anvers Gust., cond. van bruggen en wegen.
De Breyne Amatus, koophandelaar.
De Ceusynck K., id.
Defever Leop., best. der stadschool n° 1.
de Knuyt ridder, grondjege.
De Langhe Ed., handelaar.
De Mol Fr., best. der muzieksh.
De Poortier K., best. der betaalenste gemeenteschool.
De Weiridt Ism., bed. bij de marine.
De Wail Victor, boekhouder.
Dispersijn Ath., goudsmid.
Doutrelingue J., cond. van bruggen en wegen.
Dumon L., koophandelaar.
Everaerts De Smit D., reeder.
Godfurneau J. B., koophandelaar.
Görgens Aug., hotelhouder.
Hagheman Aug., handelaar.
Hulthem Jac., hotelhouder.
Jacobs H., hoofdcommiss. bij den telegraaf.
Jacqueloot A., onderreemer.
Janssens K., griffier bij de koop- en handelsrechtbank.
Kaisergrüber Gast., hofartschirurg bij het 4^e linie-regement.
Kostal Theodoor.
Lancweert Joz., koophandelaar.
Michens Victor, hotelhouder.
Montagne Jac., schepen.
Noppeney Jan, bijzondere.
Pele Aug., reeder.
Reynaerts Fr., leeraar.
Reyns Emik, handelaar.

Roekers Eug., bed. bij de douanen.
Spillart E., expediteur.
Thibert Aug., hotelhouder.
Van Cuyt Ad., koophandelaar.
Verhaghe Den., hotelhouder.
3 fr. David Joz., koophandelaar.
5 fr. Davclay Jul., drukker.
De Clerck Aug., verzender.
Helin Max., brouwer.
Laridon Gust., deurwaarder.
Opsoner Des.
Van Crombrughe Em., koophand. 6 fr. Baete Eug., onderwijzer.
Becker Robert, horigenmaker.
Beerblock Karel.
Boddaert Bonif., schoenmaker.
Bossut mej. Maria, onderwijzeres.
Brynogie H., onderwijzer.
Burvenich J. B.
Chevremont, zoon.
Cornette mej. Louisa, onderwijzeres.
David Ed., koophandelaar.
De Clerck K., deurwaarder.
De Cock Ed., bakker.
De Jockherre K., onderwijzer.
De Leger Frans, onderwijzer.
Dennick Al., onderwijzer.
De Roose Arthur, logistiek.
De Roose Com., id.
De Smit Karel, bijzondere.
De Sogher J., bestuurder der bank van Leffing.
De Vieq K., onderwijzer.
De Visscher J., wisselaar.
De Wijmmer Rich., koophandelaar.
De Wolf K., onderwijzer.
Evershout P., verffineer.
Everaerts Leo, brouwer.
Ferman Des., koopman.
Fremaut, postbeamte.
Geormaghtigh Eug., kantonbed.
Gullisbaue L., kaptein-adjutant-majoor van het 4^e linie-regement.
Hammers Eug., smid.
Hammers Joz., slaatsbediende.
Hammers K., meubelmaker.

— LVI —

Hamesse.
Haverbeke D., onderwijzer.
Huysentuyt, brigadier der douanen.
Liebaert J. B., secretaris der godsh.
Looftens L., ondernemer.
Marysael L., schepen.
Meseure Mich., onderwijzer.
Moreaux Hendrik, bed. enic.
Plancke Alf., onderwijzer.
Pottier-Delpierre Pieter, aannemer.
Samijn, verzender.
Savoie Ed., havenmeester.
Smit-saert H., ondelk.
Tabary Hendrik, onderwijzer.
Tilkens Constant, comm. van politie.
Valcke-Meulemeester J., bakker.
Vatschaers Em., onderwijzer.
Van Broelael Edm., koophandelaar.
Van den Driessche, meisersbaas.
Van der Aa Jozef, muziekleeraar.
Van Dijk Pieter.
Van Eislode Alf., onderwijzer.
Van Wijneudaete Em., wisselaar.
Villes Karel, onderwijzer.
Verhaghe Karel, best. der Kursaal.
Verbruggen Leo, postbeamte.
Wets Al., best. van 't gemeentecoll.
5 fr. De Breyne Em., bijzondere.

Pede Noë, bestuurder der baden.
Stadsbibliotheek.
Van der Heyde Ed., voorzitter van het Vlaamsch Verbond.
Van Oye Eug., geneesheer.
Vlaamsch Verbond.

BEKEGEM.

6 fr. Geysens, onderwijzer.

BREEDENE.

6 fr. Bauwens H., onderw.

GISTEL.

6 fr. D'Hondt H., griffier.

Frenault Rich., onderwijzer.

LEFFINGE.

4 fr. Lermoucau, geneesheer.

Van de Palle D., onderwijzer.

Van Nerrum Emiel.

5 fr. Waluys L., vccaris.

STEENE.

6 fr. Verkarre Leop., burgemeester.

ZANDVOORDE.

6 fr. Alleman K., onderwijzer.

"In 't goede jaar 1880 bleken dus de tijden rijp om over te gaan tot het stichten van een Oostendse afdeling van het Willemsfonds. Door toedoen van het Algemeen bestuur sloegen enkele vastberaden Vlamingen de handen in mekaar en reeds in juli 1881 mocht een eerste verslag wijzen op het bemoedigende aantal van 125 leden. Gaarne vernoemen wij dan ook de mannen van het eerste uur. Als voorzitter van de jonge afdeling fungeerde M. Auguste Van Neste-Vitse, kantonnaal schoolopziener. Hij werd bijgestaan door de hh. A. De Breyne, handelaar, ondervoorzitter, K. Depoorter, schoolhoofd, secretaris-penningmeester, D. Defever, schoolhoofd, bibliothecaris, J. Montagne, schepen, Fr. De Mol, bestuurder der muziekacademie, Fr. Reynaerts, leraar.

Vier voordrachten werden gegeven. Spraken achtereenvolgens:

1) Julius Sabbe, over Reinaert de Vos; 2) August Liebaert (secretaris der Godshuizen) over Canada; 3) Victor Van Wilder, over de Opvoeding der Vrouw; Julius Sabbe, over Breydel en De Coninck.

Op 20 november 1881 werd reeds de bibliotheek in werking gesteld: ze beschikte over 300 boeken, waaronder 112 geschonken door M. Van Neste, 40 door M. Montagne, 70 door 't Nut van 't Algemeen en 25 door het Algemeen bestuur.

Het maatschappelijke jaar 1882 vermeldt 113 leden. Andermaal werden vier voordrachtbeurten gehouden. Werden uitgenodigd, de heren: 1) Flor Vander Ven (Antwerpen); 2) De Veen, schoolopziener te Brussel; 3) J. Hoste, vader; 4) J. Sabbe.

De sprekers hadden het respectievelijk over: De Toekomst van ons volk; Onze Vlaamse meisjes; Onze Nationale strijd; Klerikalisme en Vooruitgang.

De bibliotheek, die nu reeds 601 boeken bezat, kon wijzen op uitleningen, een bewijs dat de afdeling Oostende prachtig werk zou leveren in zaken van volksverheffing door

middel van het boek. De uitleningen stegen in het jaar 1883 tot 8414 en de hh. J. Sabbe, V. Van Wilder en F. De Veer voerden andermaal het woord voor het Oostends publiek.

De jaren 1884-'85-'86 waren eveneens een bloeiend tijdperk voor de afdeling. Bij de reeds genoemde sprekers die steeds belangwekkende onderwerpen behandelden voegden zich nog de hh. Jac. Stinissen, Raph. Faustus en sindsdien zien wij hem geregeld zijn geboortestad bezoeken om er voor de Willemsfondsen het zo vurig verlangde geestesbrood te breken.

In 1887 ondergaat het bestuur een lichte wijziging. De h. De Breyne wordt voorzitter, terwijl de h. F. De Puydt het secretariaat zal waarnemen. De gewezen voorzitter vergenoegt zich met de eenvoudige titel van bestuurslid.

Benevens de onvermoeibare J. Sabbe traden nu op als sprekers: kapitein Vande Velde over "De Zeden en Gebruiken in Beneden Congo" en G.D. Minnaert over "De Grondkracht van het Heelal".

De leden namen echter geen vrede meer met de voordrachten welke soms met te lange tussenpauzen gehouden worden. Er werden nu zes veertiendaagse vergaderingen gehouden en dat feit zal er voorzeker heel wat toe bijgedragen hebben om de verbroedering en de solidariteit onder de Willemsfondsen van de kust te versterken.

Intussen mag de boekerij wijzen op het bezit van 4650 boeken, wat alleszins een glanspunt kan genoemd worden in de geschiedenis onzer afdeling.

De periode 1888-'90- '91 wordt gekenmerkt door een zeer intense bedrijvigheid. Wij ontmoeten in de verslagen geen nieuwe sprekers, doch allen die het woord voeren pleiten ijverig voor het goede recht van de Vlaamse Beweging. Met ontroering gedenken wij deze voorkampers, allen sinds vele jaren begraven in de grond die hun zo dierbaar was. Konden zij maar even onder ons terugkomen, dan zouden zij ongetwijfeld met voldoening de vruchten van hun noeste arbeid aanschouwen...

1892 brengt een flinke aanvulling voor het plaatselijk bestuur. Vermits wij geschiedenis schrijven, achten wij het niet zonder belang andermaal de namen van de leiders te vermelden: A. De Breyne, voorzitter, P.E. De Puydt, secretaris-penningmeester, J. De Jonghe, J. Frederichs (atheneumleraar), Leo Rinskopf (bestuurder der muziekacademie), Fr. Thoné, Em. Valschaerts, Arth. Van Glabbeke, Aug. Van Neste-Vitse, leden.

In dit jaar spreken de hh. V. Vande Walle (Mechelen) over Kieshervorming; Arth. Cornette over de Zending der Vrouw en J. Vercoullie over Onze Strijd.

De ijverige verspreiders van goede volkslectuur gaan over tot de inrichting ener bibliotheek te Bredene (Sas).

Intussen blijkt in 1893 het ledenaantal af te nemen. Het verslag klaagt over deze vermindering en wij lezen volgende regelen, van de hand van P.E. De Puydt:

"Zijn wij vastberaden genoeg in onze principes? Treden wij manhaftig genoeg vooruit ter verdediging van onze taalrechten, daar waar het geldt de voorrang van onze moederspraak in een Vlaamse stad als Oostende op te eisen? Wat er ook van zij, het is de overtuiging van steller dezer regelen, dat het ogenblik naakt, waarop het gebruik onzer taal zich algemeen opdringt en dat het soevereine volk, HIER en ELDERS, in zijn

taal zal worden bestuurd!".

Aan deze mannen van de daad zijn wij het dus verschuldigd dat er heden recht geschiedt. Het strekt dan ook het Oostends Stadsbestuur tot eer dat het in taalopzicht eerlijk en met overtuiging zijn plichten vervult, al kan dat voor een wereldvermaarde seizoenstad wel eens moeilijkheden opleveren welke elders niet voorkomen.

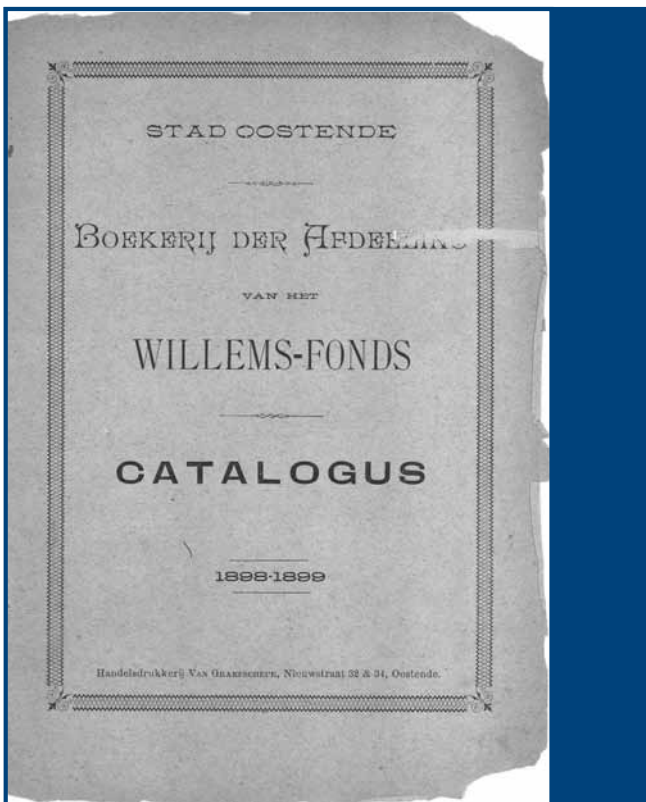
De bibliotheek blijft steeds in volle werking. 1894 geeft twee nieuwe voordrachtgevers op: Fr. Retsin (iets over Het Onderwijs der vrouw) en Fr. Vande Weghe (Ierland en Vlaanderen).

De hh. P. De Vreese en P. Anri komen in 1895-'96-'97 de afdeling vergasten op belangwekkende spreekbeurten.

In dit laatste jaar spreekt het verslag over de bijval van leergangen in de Engelse, Duitse en Nederlandse talen. Alzo leveren de Willemsfondsen het bewijs dat zij geenszins van plan zijn zich met hun moedertaal achter een Chinese muur te verstoppen. Zij zullen integendeel ook vreemde talen aanleren om voeling te houden met de culturele stromingen, welke over de grenzen waar te nemen zijn.

Wij stippen aan dat het bestuur thans als volgt samengesteld is: de hh. De Breyne, voorzitter-schatmeester, A. Van Neste-Vitse, ondervoorzitter, J. Frederichs, secretaris, A. Chenot, E. Goormachtigh, L. Rinskopf, Fr. Thoné, L. Vanden Bogaert en L. Veulemans.

De jaren 1898-1899 brengen alweer, nevens reeds gemelde, nieuwe sprekers aan waaronder Veulemans, Van Eecke en Sanglet. De leergang in het Engels telde 60 leerlingen. Deze in het Duits 32. De lessen in het Nederlands werden geschorst omdat het opstellen van de uurroosters onmogelijk bleek.

{ kft catalogus Willemsfondsbibliotheek
Oostende 1898-1899

In 1900 is het ook dat de afdeling een gevoelig verlies ondergaat en wel door het afsterven van de voorzitter en de secretaris, de hh. De Breyne en Frederichs, twee prachtmensen, die voor het Willemsfonds hun beste krachten hadden geofferd.

Het jammerlijk gebeuren dat deze tijd kenmerkt, namelijk de Engels-Transvaalse oorlog, vindt thans ook zijn weerklink in de voordrachtavonden van het Willemsfonds. De behandelde onderwerpen luiden inderdaad: Nederland en zijn Koloniën, Transvaal en Oranje-Vrijstaat (1900); Kruger en zijn Volk (1901).

Natuurlijk werden ook andere onderwerpen behandeld en telkens door zeer bevoegde sprekers. Doch wij geven enkel de meest typische op en menen alzo het bewijs te leveren dat een inrichting als de onze helemaal is aangewezen om tot loutering van de openbare mening bij te dragen.

In 1901 staan de hh. Fr. Thoné, als voorzitter, en F. Verstrynghe als secretaris aan het hoofd van de steeds bloeiende vereniging.

In 1902 spreekt o.m. de h. Pol Anri over Leo Tolstoj; in 1903 de h. V. Fris over Ibsen en zijn werken en het jaar daarop nog eens deze laatste en de h. M. Sabbe die het heeft over Het Oude Vlaamse Volkslied.

Nu (1905) komen we ook in de ware periode van de liederen. De plaatselijke afdeling heeft inderdaad liederavonden ingericht, ten getale van 22 en waarop een dertigtal nieuwe zangstukken werden aangeleerd.

In de aanvang telde men 40 vrouwen en meisjes. Daarna steeg het getal tot 200, wat een gemiddelde bleef voor alle verdere zittingen.

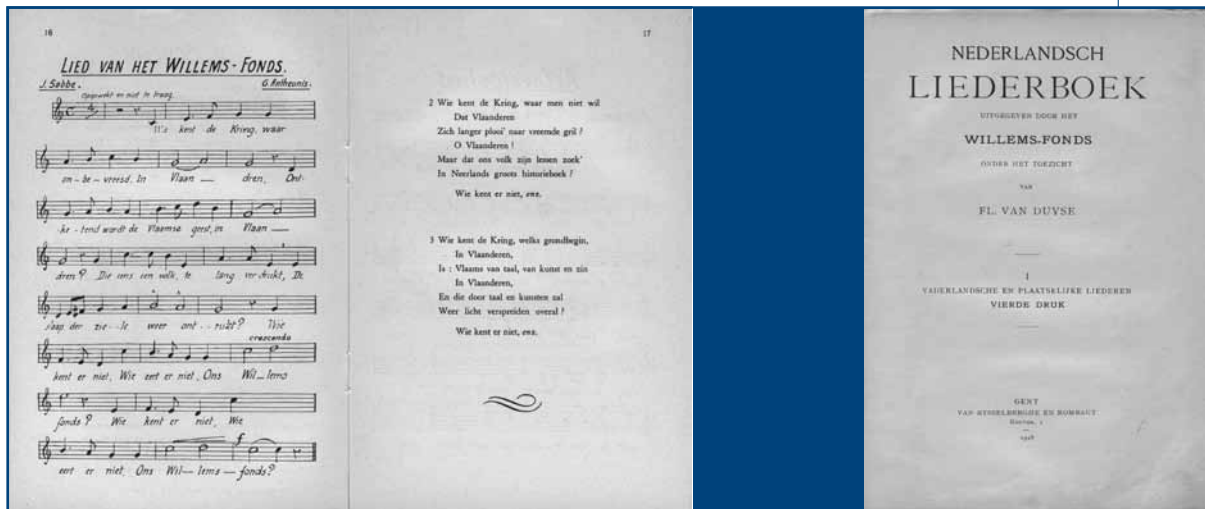
Op maandag 3 april werd een prijskamp voor zang ingericht. Twintig toetreders dongen om de eer. Elke kandidaat moest twee liederen voordragen en wel één naar keus en één opgelegd. Zou zo'n wedstrijd op onze dagen de lieve nachtegaleen nog bekoren?

Alweer wordt flink vergaderd vermits twaalf wekelijkse bijeenkomsten worden gehouden, telkens met een voordracht als hoofdpunt van de dagorde (lokaal Hotel de la Marine).

Helaas ook dit jaar brengt een hard verlies mede voor het Willemsfonds.

De ere-voorzitter, de h. Van Neste-Vitse, de man van het eerste uur, de eerste voorzitter der Oostendse afdeling, wordt aan aller genegenheid ontrukkt. De werkzaamheid van de Willemsfondsen kent echter geen inzinking.

De verslagen spreken over de druk gevolgde liederavonden, geleid door de h. Jef Keurvelds, over een voordrachtbeurt van Pol de Mont, conservator van 's Rijksmuseum te Antwerpen, en over de medewerking van de koorafdeling van het Van Neste Genootschap.

{ liederenboek Willemsfonds

Onder toezicht van de h. E. Everaerts worden 6400 boeken uitgeleend. Het verslag van het Algemeen bestuur (1906) noemt de bibliotheek van Oostende voorbeeldig.

Op zondag 23 december 1906 werd in 't Hotel Vienne, Langestraat, een concertvoordracht gehouden, alweer met de medewerking van het VG. Als spreker trad op de h. Fris, die handelde over de Vorming van de Vlaamse Kust. Werden o.m. vermeld: de juffers Decoo en Deknuydt, alsmede de hh. Verhulst, Van Mullem, Van Hercke en C. Dubuisson.

1907 brengt volgende samenstelling van het bestuur:

HH. Fr. Thoné, voorzitter- schatbewaarder, Dr. I. Pleyn, ondervoorzitter, L. Verbrugghe, secretaris, E. Everaerts en G. Vandenbergh, bibliothecarissen, L. Demaecker, L. Gevers, L. Goormachtigh, J. Hubert, B. Moerman en L. Vanden Bogaert, leden.

“ 't Zal wel gaan” uit Gent verleende in 1908 zijn medewerking bij het eerste Winterfeest van het W.F. en Dr. C. De Bruyne kwam spreken over “De Plantengroei in onze Duinen”.

Met 1909 als beginpunt en het oorlogsjaar 1914 als eindpunt gaat de curve voor het leden-diagram met gewisse sprongen naar beneden.

In 1913 waren nochtans 4 vaste bibliotheken in werking (Wapenplaats, Stuiverstraat, Vuurtorenwijk, Oudenburg) alsmede 2 rondreizende (Snaaskerke en Klemserke). De liederavonden werden steeds onder leiding van Jef Keurvelds en met mej. Blanche Janssens als voorzangster, druk bijgewoond. Doch 1914, het fataal jaar voor alle verenigingsleven, sloeg alles lam of uiteen. Het Willemsfonds zou zich, na de wereldbrand, sterk moeten inspannen om opnieuw aan de zedelijke en verstandelijke ontwikkeling van de Vlaamse bevolking leiding te geven.

Immers de oorlog had zo menig gemoed geschokt, zulke geweldige ontgoochelingen bezorgd, zoveel nieuwe inzichten gebracht. Voeg daarbij de materiële verzuchtingen die de na-oorlogse periode kenmerkten en het zal duidelijk blijken hoe onze afdeling vaak ontzenuwende moeilijkheden zou ontmoeten waar ze stuwen wilde naar de culturele ontvoogding van ons Volk.

Wij laten hier de h. C. Loontiens, bibliothecaris-archivaris onzer stad, aan het woord om ons een kleine schets te geven van de periode 1920-1930.

“Na de oorlog stond de boekerij van het Willemsfonds nog steeds in het gebouw van de Stadsbibliotheek , op de Wapenplaats, waar zij gedurende zoveel jaren onder de leiding van de stadsbibliothecaris Eug. Everaerts in volle werking geweest was. Door het vertrek van de bibliothecaris, was er na de oorlog niemand meer, die zich nog met de boekerij bemoeide en zij stond daar verlaten en verwaarloosd, toen ik in 1919 tot stadsbibliothecaris benoemd werd.”

Met de heren Liedts en Steyns besloot ik in 1920 de boekerij van het W.F. in orde te brengen en vermits de stadsoverheid het lokaal nodig had voor het inlichtingsbureau, vroegen wij haar ons een ander lokaal te willen bezorgen. Dank zij de h. Burgemeester Moreaux en ook dank aan de h. Schepen Verhaeghe, die toen reeds ere-voorzitter was van onze afdeling, kregen wij een zaal in de meisjesschool van de Wittenonnenstraat. Daar werd dus de boekerij opnieuw ingericht. Tevens deden wij een oproep tot al de oud-leden van het W.F. om ons zoveel mogelijk te helpen in het aanwerven van nieuwe leden.

Met de heer Steyns, die, men mag het niet vergeten, gedurende tien jaar als voorzitter voor het bestaan en de bloei van de Oostendse afdeling gewerkt heeft, ging ik verscheidene malen op reis, naar Brugge en Gent en overal waar wij zeker waren aan goedkope prijzen tweedehandse boeken te kunnen kopen voor onze bibliotheek. Daarbij zochten wij vooral ons volkslectuur aan te schaffen, waarvan de bijval van de boekerij afhangen zou. Weldra was de bibliotheek in volle werking en iedere zondag kwamen nieuwe lezers toe. Alles ging dus naar wens.

Voordrachten werden ingericht en deze, welke gehouden werd door Professor Vercouillie over Tijl Uilenspiegel, was zelfs opgeluisterd met de uitvoering van de symphonie, waarmee de heer Toussaint de Sutter een prijs van Rome won. Deze voordracht bekwam dan ook een ongemene bijval en de grote feestzaal van het Stadhuis was die dag te klein voor het opgekomen publiek.

Na enkele voordrachten en lezingen, die minder bijval genoten, kwam stilaan een sluimering in onze afdeling en toen de bibliotheek een tweede maal verhuizen moest, ditmaal naar het politiebureau van de Leopoldplaats, was de moed er uit.

Gedurende verscheidene jaren werd dan gewerkt om ten minste de bibliotheek in werking te houden en dat zou stellig gelukt zijn, indien de boekerij niet voor een derde maal had moeten verhuizen.

Ditmaal echter was er nergens een behoorlijk lokaal te vinden en zonder voordrachtavonden evenals zonder boekerij was de afdeling niet meer leefbaar. Een algemene vergadering moest daarom bijengeroepen worden en het is in deze vergadering dat nieuwe en ijverige leden de taak op zich genomen hebben de oude afdeling, die juist haar vijftigjarig bestaan had moeten vieren, weer te doen bloeien. “Mochten zij gelukken!”

Waar de h. Loontiens spreekt over de werking van de bibliotheek willen wij hem nog steunen met enkele cijfers. Want die cijfers bewijzen best hoe, tijdens de jaren

gedurende dewelke de hh. P. Van Aerden en Jacobsen beurtelings het secretariaat waargenomen hebben, de bibliotheek van het W.F. ten eerste in de gunst bleef van het publiek. Inderdaad: het jaar 1926 geeft 10.522 uitleningen op; 1927 geeft er 10.448; voor 1928 zijn er 14.252 en in 1929 nog 7255.

Tijdens het jaar van de Guido Gezelle-vieringen (1930) kwam Dr. M. Basse de Oostendenaars onderhouden over de geniale priester-dichter.

In 1931 was het ledenaantal echter zeer geslonken. In de schoot van het Hoofdbestuur werd een propagandacomité opgericht. Dit Comité zou als taak hebben nieuwe afdelingen in het leven te roepen om de weifelende secties de nodige levensadem in te blazen.

Door toedoen van het Propagandacomité werd op 13 juni een algemene vergadering belegd. Op deze vergadering werd overgegaan tot de omvorming van het bestuur. De h. Steyns werd opnieuw als voorzitter herkozen. Doch nadat hij alle lopende zaken had afgehandeld en de nieuwe bestuursleden volkomen op de hoogte had gebracht van de taak die hen wachtte, legde hij, in een daaropvolgende vergadering, zijn mandaat neer.

Het Willemsfonds, afdeling Oostende, is de heer Steyns veel verschuldigd. Hij heeft in de moeilijkste omstandigheden de afdeling weten recht te houden. Op het ogenblik dat een zekere verjonging en alleszins een frisse stuwkracht in de rangen van het W.F. merkbaar werden, trok hij zich terug.

Het is voor zijn tijdelijke plaatsvervanger een gunstige gelegenheid om hier de gewezen voorzitter van de Oostendse afdeling hulde te brengen, ook in naam van meer dan honderd leden, welke zich thans om het vaandel hebben geschaard.

// BESLUIT

Elke vereeniging kent haar glorieperk en haar tijdperk van verval. Het Willemsfonds, in welke afdeeling ook, ontsnapt niet aan den algemeenen regel. Toch is het voor het Willemsfonds een mooie zaak dat het steeds en overal de slagen wist te trotseren en telkens weer paraat staat tegenover de toekomst.

Uit het verslag van den h. A. Hegmans, algemeen secretaris, uitgebracht op de Algemeene Vergadering gehouden te Gent op zondag 25 oktober 1931, blijkt genoegzaam, dat het Willemsfonds zijn vroegere stellingen terug veroverd en als het tempo een tijdje kan volgehouden worden zal de vereeniging voor Vlaanderen nog heilzame dagen helpen voorbereiden.

Oostende moet daartoe in de mate zijner krachten medewerken. De viering van het 50 jarig bestaan der afdeeling weze dus niet zozeer een zelfgenoegzaam wijzen op de bekomen uitslagen, doch liever een spoorslag om zonder verwijl het lastigste eerst aan te pakken.

Het betaamt echter tijdens de rustpoos den afgelegden weg te overschouwen. En u doemt voor den geest der Willemsfondsen op de gestalte van zooveelen, die vielen in de schoonste fasen van de strijd.

Het moet de overblijvenden dankbaar en piëteitsvol stemmen wanneer zij terugdenken aan de vele Oostendenaars die voor de cultureele heropleving van hun Volk hebben geijverd, onbaatzuchtig en volhoudend. Zij toch hielpen het mogelijk maken opdat hun

Volk deel zou hebben aan de kunst en de wetenschap van hun tijd en wel door middel van boekerijen, voordrachten, liederavonden en d.m. Hun aandenken zal dan ook terecht door ieder volksgezinde in eere gehouden worden.

Het is mogelijk dat wij in deze korte schets namen vergeten hebben, wellicht van de meest verdienstelijken. Doch wij hebben, gezien den beperkten tijd, onze opzoekingen niet tot het uiterste kunnen doordrijven. Wij zijn al zeer gelukkig de hh. P. Anri, C. Loontjens, K. Jonckheere en J. Vanhee te kunnen bedanken omdat zij ons in onze taak hebben gesteund door het opsporen van de onontbeerlijke documentatie.

Een laatste woordje nog, dat dienen moet als wekroep tot de velen, die zich bij de Oostendsche afdeling van het Willemsfonds behoorden aan te sluiten.

Vooraf diene verklaard, dat het Willemsfonds wel op vrijzinnigen grondslag is opgetrokken. Zijn cultureele werking staat echter buiten en boven alle partijpolitiek. Het heeft genoeg aan den bloei van zijn degelijke VOLKSBOEKERIJEN, zijn menigvuldige VOLKSVOORDRACHTEN en zoo mogelijk zijn LIEDERAVONDEN, LEERGANGEN, e.z.m.

Die inrichtingen zijn en blijven open voor al wie er belang in stelt. Onze eenige betrachting is: ons Volk te dienen door het aanbrengen van kunst, letteren en wetenschap.

Het welslagen van zulke onderneming hangt af van het meewerken van een ieder, die iet of wat onze doelstellingen genegen is. Vooral de intellectueelen mogen zich niet langer onbetuigd laten. Mochten zij gehoor geven aan dezen dringenden oproep:

Steunt door uw lidmaatschap het werk dat

**STREEFT NAAR EEN BETER TOEKOMST
DOOR VERSTANDELIJKE ONTWIKKELING**

{ kft brochure 50-jarig bestaan
- 1880-1931

DOOR HENRI DEGRAVE

(INTEGRALE EN AUTHENTIEKE TEKST VOLGENS DE TOENMALIGE SPELLING - NOOT VAN DE REDACTIE)

Waar Valère Foutry, als voorzitter, hulde bracht aan de vele Oostendenaars, die langs het Willemsfonds om in de periode 1880-1930 aan de culturele heropleving van hun volk hebben geijverd, achten wij het gepast hulde te brengen aan diegenen, die met de gulden viering de afdeling nieuw leven hebben ingeblazen.

Het bestuur was toen als volgt samengesteld:

Voorzitter, Valère Foutry, secretaris: Karel Jonckheere, penningmeester: Julien Vanhee, bibliothecaris: Carlo Loontjens, leden: Leopold Liedts, Honoré Seys, Emiel De Boos, François Tulpin en de dames Elza Vandenberghe en Maria Jonckheere.

De gulden viering had plaats op 15 november 1931 en werd aangevangen met een ontvangst ten stadhuize, waarna een bezoek werd gebracht aan de vernieuwde boekerij, vooraleer men aan de feestdis ging plaats nemen.

In de namiddag had dan een feestzitting plaats in het Blauw Huis, waarop niemand minder dan de algemene voorzitter, onze stadsgenoot Prof. Fr. Vercouillie, een voordracht gaf over "Ons oud lied". Het ontbrak niet aan belangstelling, en voor enkele atheneumstudenten was het een eerste contact met deze culturele organisatie. Contact, dat zou uitgroeien tot de oprichting van een jeugdafdeling.

De viering van het halve eeuwfeest is beslist een nieuwe aanloop geweest voor de Oostendse Willemsfondsafdeling, die in 1931 nog twee voordrachten inricht: Paul Kenis sprak over de dichter "Pol de Mont" en dr. Adriaan Hegmans, algemeen secretaris van het WF-hoofdbestuur, zorgde voor een aangename namiddag met "Klank en zang aan het Westerfront".

In 1932 was het de gezaghebbende toneelkenner Lode Monteyne, die de voordrachtenreeks inzette met een spreekbeurt over "Modern Vlaams Toneel", Dr. De Saedeleer uit Brugge kwam spreken over "Vlaamse koppen uit de XVe eeuw", Carmen Maerten, eveneens uit Brugge, sprak over Julius en Maurits Sabbe, kantonnaal inspecteur Van Laer over "Suggestie in het dagelijks leven en in de opvoeding", om het jaar te besluiten met een voordracht van Rikke Schmitz, professor aan het Stedelijk Muziekconservatorium, over "Cyriel Buysse" met declamatie uit zijn werk door de dames Gella Allaert en A. De Keyser.

Jeugdafdeling

Het was ook in het jaar 1932 dat enkele atheneumleerlingen de toelating kregen een jeugdafdeling op te richten. Een paar onder hen waren reeds behulpzaam in de bibliotheek, gevestigd in het Blauw Huis en later in St.-Sebastiaan, waar de verantwoordelijke voor de uitleningen, Jan Jacobsen, 's zondags onmogelijk alleen de lezersstroom kon verwerken.

Om de jeugdafdeling een belangrijke steun te verlenen besliste de moederafdeling tot het organiseren van een letterkundige wedstrijd open voor alle jongeren tot 21 jaar.

Op 22 oktober 1933 had in de Witte Zaal van het Stadhuis aan het Wapenplein, de plechtige uitreiking plaats. Student François Demey, nu reeds gepensioneerd atheneumleraar, sprak er toen over "Het ontstaan van een roman" en Nand Braem, secretaris van de jeugdafdeling, handelde over "De rol van de Jeugdkringen".

De verhandeling en het verslag van de jury waren nog omlijst met declamatie en muziekkuitvoering. Voor dit laatste stond Alfons Boehme in, die later faam zou verwerven met zijn Ballroom-orkest en nu artistiek directeur is van het Casino-Kursaal te Oostende. De jeugdkring, die nimmer meer dan 40 leden van beider kunne telde, kwam geregeld bijeen, meestal in het gastvrij St.-Sebastiaan, waar ook de bibliotheek een onderkomen zou vinden tot deze in mei 1940 in de brand opging.

Om beurten hielden de leden van de jeugdkring een voordracht en daarbij werden de meest diverse onderwerpen behandeld. De Oostendse WF-jeugdkring lag mede aan de basis van de stichting van een Willemsfonds Jeugdverbond, waarbij weldra afdelingen aansloten uit Brugge, Ieper, Koekelare, Knokke, Gent, Baasrode, Lier en Antwerpen, die voor de algemene vergadering, zoals het Groot-Willemsfonds, ook in het Lakenmetershuis te Gent samenkwamen. Gedurende enkele jaren was deze jeugdbeweging zeer actief en slaagde er zelfs in, onder de titel "**Groei**" een eigen tijdschrift te laten verschijnen. Vooral tussen de West-Vlaamse WF-jeugdkringen ontstonden nauwe vriendschapsbanden en wederzijdse bezoeken behoorden tot de activiteiten. De verplaatsing gebeurde toen meestal per fiets. Een inspanning, die dikwijls tot prettige belevenissen uitgroeide.

Het jaar 1933 werd door het Willemsfonds Oostende eigenlijk ingezet met een voordracht door Pol Anri over de toondichter "Gentil Antheunis", m.m.v. Toussaint de Sutter, directeur van het Muziekconservatorium en de zangeres mej. M. De Keyser.

Prof. Dr. Paul Van Oye zorgde voor een wetenschappelijke voordracht met als onderwerp "Het trekken van de haring", geïllustreerd met lichtbeelden.

In het najaar was Dr. J.A. Goris (Marnix Gijsen) te gast met een voordracht over "Hamlet", gehouden i.v.m. de opvoering van dit werk van Shakespeare door de K.N.S. in de schouwburg te Oostende. Willem Pelemans, toondichter, en nu vooral bekend als muziekcriticus, sprak over de nieuwe banen welke de moderne muziek opgaat en tenslotte hield Leo Verhaert uit De Panne nog een spreekbeurt over "Poppenkast", gevolgd door een voorstelling.

Het volgend jaar 1934 stond Leo Verhaert, toen één van de pioniers van het poppenspel in Vlaanderen, andermaal op het programma, nadat Raymond Brulez eerder over eigen werk was komen spreken.

Boekenweken

1934 is gekenmerkt door twee grote gebeurtenissen, nl. de grootse Benoit-hulde in de Koninklijke Schouwburg te voordele van het Benoit-monument in Antwerpen, anderdeels de organisatie van een Week van het Vlaamse boek.

Die boekenweek en de andere die volgden en waarvan de afdelingssecretaris Karel Jonckheere de spil was, waren voor vele Oostendenaars echte belevenissen. Nooit voordien waren zij in de gelegenheid geweest geliefde schrijvers lijfelij te zien en te aanhoren.

Het Hotel Saint Denis, in de Kapellestraat (rechtover waar nu de C&A is), was te klein voor alle belangstellenden, zodat 't volgende jaar reeds de boekenweek naar de Scala (het later Witte Paard) aan de Van Iseghemlaan verhuisde.

Op de eerste boekenweek kwamen Gerard Walschap, Abraham Hans, Ernest Claes, Felix Timmermans, Raymond Brulez en Lode Zielens aan de beurt. In 1935 waren het Ary Sleeks, Maurice

Roelants, Toussaint van Boelare, Marnix Gijsen, Filip De Pillecyn, Reimond Herreman en Herman Teirlinck. In 1936 had de derde Vlaamse Boekenweek plaats in de Witte Zaal van het stadhuis. Sprekers: Max Lamberty, Nand Vercnocke, Willem Putman, Franz De Backet, Herman Van Overbeke en Marcel Matthys. 1937 bracht Maurice Gilliams, Cyriel Verschaeve, Marie Van Dessel-Poot, Rudolf Langeberg, Frans Demers en een kindernamiddag met Abraham Hans.

boekenweek
met KJ uit de
verzameling van
Dirk Beirens.

Buiten de boekenweken bracht de afdeling in die vier jaren ook nog een recital met onze stadsgenote Gella Allaert, voordrachten met Jan Grauls over "De Spellingskwestie" en Willem Benoy, de gevierde acteur en directeur van de K.N.S. over "Herman Heyermans". Ook Toussaint de Sutter, directeur van het Muziekconservatorium van Oostende en later van het Koninklijk Conservatorium Gent, zorgde ook voor een recital terwijl Dr. Jan Grauls ditmaal een plezierige uitleg kwam geven van Pieter Breughels spreekwoorden. Karel Jonckheere zelve sprak over "Humor op de Oceaan" m.m.v. mevr. Edith Claeys, zangeres.

Tussendoor was er een wijziging gekomen in de samenstelling van het bestuur wegens het ontslag van voorzitter Valère Foutry, die opgevolgd werd door Dr. Paul Van Aerden. De nieuwe voorzitter was een gezaghebbende persoonlijkheid, die zeker de afdeling een hoge vlucht zou hebben verzekerd indien de oorlogsjaren niet alle plannen vrijdeld hadden.

In 1938 stond Prof. Dr. P. Vande Woestijne op het spreekgestoelte met het onderwerp "Marnix van Sint-Aldegonde". August Corbet kwam spreken over "de betekenis van het Vlaams Conservatorium te Antwerpen" met verdere medewerking van de dames en heren Jenny Van Santfoort, J. Maelveyt-Rovie, Diane Alpaerts-De Zutter en Jef Alpaerts, terwijl Willem Benoy het nadien had over "Reisindrukken over Zuid-Afrika", verduidelijkt met lichtbeelden en opgeluisterd met declamatie door Gella Allaert.

Het jaar 1939 werd dansend ingezet. Op 14 januari had in de grote receptiezaal van het stadhuis een provinciaal galafeest plaats met een dansrecital door Akarova, voorafgegaan door een voordracht van Karel Jonckheere over "Rhytmische Kunst" en gevolgd van een bal. In hetzelfde jaar werden nog voordrachten gehouden door

Prof. Dr. Paul Van Oye, Prof. Dr. Hans Van Werveke, Mevr. Van Dessel-Poot en Lode Baekelmans.

Het jaar daarop nam de afdeling een sterke aanloop met niet minder dan zes voordrachten in 4 maanden tijd. Achtereenvolgens kwamen aan de beurt: Maurice Roelants (Vier mannen vertrekken om de geheime bron op te wekken) (de dichters van 't Fonteintje), Marnix Gijsen, over "Amerika, Land en Volk", Dr. Dupont over "Goethe's Faust en Huxley's Ideale Mens", Marcel Styns over "Ons land en de internationale gebeurtenissen", Albert Hoogenbemt over "De Biecht van een Romanschrijver" en op 4 mei 1940 Prof. Stan Leurs over "Toerisme in beroerde tijden". Dat nog beroerder tijden zo dichtbij lagen, en nog 5 jaar zouden aanslepen, zullen de spreker en zijn toehoorders toen wel niet gedacht hebben. Maar een week later vielen Duitse bommen op de stad, dood en vernieling zaaiend.

Oostende, Februari 1940.

HEET WILLEMS-FONDS

STREEFT NAAR EEN EETJE VERHOOGT
ELKE VRIJSTANDIGE INVOERTEGEN-
STEEN HET EDELE EN VERMAAKTIG

Plantenstraat. 55

Zeer geacht Medelid.
Belofte maakt schuld. Voor de derde maal kunnen wij U dit winterseizoen uitnoodigen op een voordracht.

"GOETHE'S FAUST EN HUXLEY'S IDEALE MENSCH"
door Dr. Dupont, studieprefect aan het Kon. Atheneum te Koksberg.

Dr. Dupont, die een uitmuntend causeur is en tevens groot-specialist in internationale gedachtenstroomingen, zal de gedachte van den wereldvrede nagaan sedert den "Faust" van Goethe tot het jongste boek op dit gebied van den grooten Engelschen schrijver Aldous Huxley.

Wij zijn overtuigd, dat dit actueele onderwerp U zal bekoren en verwachten U met vrienden en kennissen. **DONDERDAG 29 FEBRUARI** e. k. te 20 uur in de bovensaal van het "Hotel Royal Manchester" - hoek Grootte Markt.

Toegang vrij en kosteloos.

Bezoek de Bibliotheek :
" Gasthof St-Sebastiaan "

{ 2 affiches uit 1940

Oostende, Mei 1940.

HEET WILLEMS-FONDS

STREEFT NAAR EEN EETJE VERHOOGT
ELKE VRIJSTANDIGE INVOERTEGEN-
STEEN HET EDELE EN VERMAAKTIG

Bezoek de Boekrij
Gasthof St-Sebastiaan

GEACHT MEDELID.

Ten einde een zeer actueel onderwerp door een specialist op dit gebied aan te bieden, hebben wij beroep gedaan voor onze e. k. voordracht op :

Professor STAN LEURS,
Hoogleraar te Gent
en Algemeen Voorzitter van den Vlaamschen Toeristenbond

die op Zaterdag, 4 Mei e. k. te 20.30 uur, in de zaal **ROYAL MANCHESTER**, hoek Wapenplaats, zal spreken over **TOERISME IN BEROERDE TIJDEN**

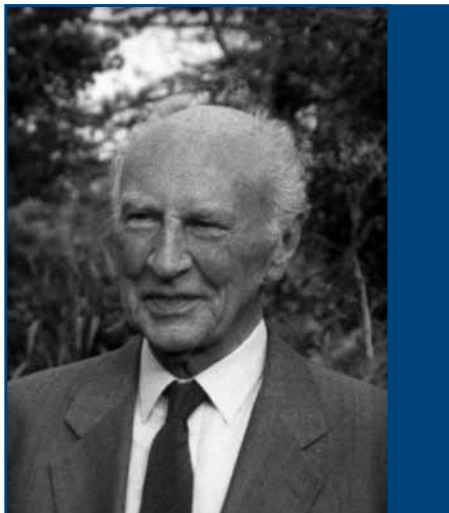
Wij zijn overtuigd, dat elk Oostendenaar, die reist en van toerisme leven moet, deze boeiende uiteenzetting door een geestig causeur zal willen bijwonen.

TOEGANG VRIJ EN KOSTELOOS.

De tweede wereldoorlog kwam de opbloei van de Oostendse Willemsfondsafdeling onderbreken. Zelfs de boekerij ging in de vlammen op. Er was de toewijding nodig van Henri Brijns, schoonbroer van de

penningmeester Julien Vanhee, om ondanks de moeilijke omstandigheden opnieuw met een uitleenbibliotheek van wal te steken. In zijn eigen woning aan de Rogierlaan, stelde hij een kamer ter beschikking en hield er enkele uitleningen per week. Wat al inspanningen, zowel materiële als financiële hem dit gekost heeft, zullen we nooit weten. Henri Brijns, die tot het verzet behoorde, werd immers door de Duitsers opgepakt en naar een concentratiekamp in Duitsland gevoerd om nooit meer terug te keren.

Het is de grote verdienste geweest van Mr. Willy Six, thans voorzitter van de Rechtbank van Koophandel te Oostende, na de bevrijding van het land de werking van de afdeling weer op gang te hebben gebracht.

Hij kon hierbij rekenen op de medewerking van enkele vooroorlogse bestuursleden zoals mevr. G. Ureel-Debrock, mej. Irène Huyghe en Leopold Liedts. Maakten verder nog deel uit van het bestuur: mej. Alderweireldt, apot. Hubert Caenen, Henri Degrave en Jozef Jonckheere, die "voorlopig" de boekerij onder zijn hoede zou nemen. Maar gedurende meer dan 25 jaar stond hij driemaal per week ten dienste van de lezers. Zelfs toen hij als ambtenaar bij de C.O.O. promotie maakte en de bijzonder verantwoordelijke taak van ontvanger en nadien van secretaris kreeg toevertrouwd. Dan nog bleef hij zijn cliënteel in de bibliotheek in de keuze van de lectuur bijstaan.

Eén der eerste voordrachtgevers na de bevrijding was adjunct-commissaris Pierre Beauprez, die sprak over "Tanger, internationaal gebied", waar hij namens België als commissaris was aangesteld. De voordrachten in de eerste naoorlogse jaren hadden gewoonlijk plaats in de "Royal Nord" op het Wapenplein. Ad. Lafère, een oud-lid van de jeugdkring sprak bij zijn terugkeer uit Congo, na een eerste verblijf aldaar, over de levenswijze van de negers.

Het zou echter 1950 worden vooraleer er werkelijk van een heropleving van de afdeling kan gesproken worden en dit vooral dank zij een Dr. Maurits Sabbe-herdenking, die op 14 november in de Koninklijke Schouwburg georganiseerd werd met de steun van de Casino-directie en dank zij de medewerking van een nieuw bestuurslid, Prof. Rikke Schmitz, leraar toneel en declamatie aan het Stedelijk Muziekconservatorium. Aangezien Mr. W. Six reeds herhaaldelijk wegens zijn drukke beroepsbezigheden aangedrongen had om als voorzitter vervangen te worden, werd in de bestuurszitting van mei 1951 het voorzitterschap aan Prof. Rikke Schmitz aangeboden.

Door toedoen van de nieuwe voorzitter, die in de Vlaamse culturele wereld goed bekend was, werden nieuwe contacten gelegd voor het programmeren van voordrachten. Dr. Voet, conservator van het Plantin Moretusmuseum, kwam spreken over "de Moretussen" en hoofdinspecteur De Valckenaere uit Gent over "Aforismen en levenswijsheid". Prof. Garnt Stuiveling uit Leiden was zelfs tweemaal onze gast. De eerste maal luidde de titel van zijn voordracht "Noordnederlandse literatuur sinds de bevrijding" en de tweede maal "Honderd jaar humor in de Nederlandse letterkunde". Andere sprekers waren Prof. P. De

Keyser uit Gent (Zweden, het Mekka der folkloristen), hoofdinspecteur De Valckenaere (Negro Spirituals), Prof. H. Van Werveke (Waarom beschaafd Nederlands?).

Het is ook in het begin van de jaren 50 dat meer toeristische onderwerpen geprogrammeerd werden, zoals deze van Hugo Van Sieleghem ("Australië"), Jacques Dewaele ("Mijn reis door Griekenland en het Midden-Oosten"- "het ontwakende Oostende" met film "Van Istamboul naar Bagdad"), Marcel Daman ("Indrukken over Kongo"), Robert Vrielynck ("Moskou nu", die ons laat kennis maken met overvloeiende dia's) en Irène Farazijn ("Zes weken India"). Deze voordrachten kenden allen een meer dan gewone belangstelling.

De documentaire onderwerpen werden afgewisseld met "Romantische operaliteratuur" door Luc. Van Branteghem, "Oostende oud en nieuw" door Omer Vilain, "De Detectiveroman" door Mr. A. Roothaert, de schrijver van "Dr. Vlimmen", "De Gaulle en de Ve republiek" door de journalisten Leo Siaens en August De Clerck, Hugo De Clerck, "Hugo Claus" door Jan Walravens en "Ernst en luim in de culturele toenadering tussen Noord en Zuid" door Karel Jonckheere.

In 1959 trad de afdeling toe tot het Coördinatie Comité der Vrijzinnige Culturele verenigingen waaruit het lentefeest" of "Feest van de Vrijzinnige Jeugd zou groeien".

Zoals vele culturele verenigingen had onze afdeling bestendig financiële moeilijkheden. Het grootste deel van de ledenbijdrage moest immers aan het Hoofdbestuur overgemaakt worden en gewoonlijk was de toegang tot onze voordrachten kosteloos, zelfs wanneer de spreker een honorarium moest uitbetaald worden. Om de kas te spijzen waagde de afdeling de organisatie van een filmgala met op het programma een nieuwe Nederlandse film "Het dorp aan de Rivier" waarvan Hugo Claus het scenario schreef naar een roman van Anton Coolen. Het werd een meevaller want er kon een winst van ongeveer 7.000 fr gemaakt worden. Dit maakte het gemakkelijk om verder te programmeren. Onze stadsgenoot Jacques Dewaele was opnieuw onze gast, ditmaal met eigen dia's en film over "Uncle Sam, eeuwig jong". Na hem kwam Prof. Adri Verhulst, toen nog algemeen secretaris van het Hoofdbestuur van het W.F., ons onderhouden over "De Geschiedenis van de Vlaamse Kustvlakte", waarna onder de titel "Van Kind tot Vrouw" Gella Allaert voor een schitterende voordrachtavond zorgde.

Het jaar werd afgesloten met een documentaire van de jonge Oostendenaar Jean De Cock over zijn reis van "Tanger naar Marrakech" en een voordracht van Mr. Herman Sabbe uit Brugge die aan de hand van plaatopnamen het leven en werk van Chopin toelichtte.

Als besluit van dit decennium kunnen we nog vermelden dat in 1956 enkele jongeren, nl. Willy Laforce, Simon Ippel en Jacques Kyndt met veel geestdrift een jeugdafdeling hadden opgericht, die beloftevol verschillende activiteiten plande, doch na korte tijd geen teken van leven meer gaf.

In de periode 1961-1970 hadden 34 activiteiten plaats, wat per jaar dus gemiddeld 3 bijeenkomsten betekende, te weinig om van een actieve kring te kunnen spreken. En toch waren er enkele uitschieters zoals de voordracht van Prof. J.B. Quintyn over "Technisch Humanisme" en de AVRO-avond. Dank zij onze oud-secretaris Karel Jonckheere konden wij de opname te Oostende van het zeer populair Avro-programma

“Hou je aan je woord” op de affiche zetten. Het Kursaal stelde bereidwillig een zaal ter beschikking en meer dan 200 personen beleefden er het woordensteekspel waaraan naast Karel Jonckheere de Nederlandse Ankie Peypers, Godfried Bomans, meester Albert van der Hoogte en Dr. V. Van Vriesland hun medewerking verleenden. Kort nadien zouden de drie Fondsen, in samenwerking met het Cultureel Centrum, Louis-Paul Boon, Teun de Vries, Gaston Durnez en Karel Jonckheere samen brengen om hen te aanhoren over “Schrijvers aan de staatsruif”.

In november 1966 bracht W.F. Oostende aan oud-secretaris Karel Jonckheere hulde n.a.v. zijn 60e verjaardag en zijn aanstelling tot lid van de koninklijke Vlaamse Academie voor Taal en Letterkunde. Weliswaar was Karel Jonckheere voordien reeds officieel door het stadsbestuur ontvangen geworden, doch wij meenden het onze plicht hem in een openbaar huldebetoon te betrekken.

De huldiging, georganiseerd met de steun van het Cultureel Centrum, had plaats in de grote zaal van het Feest- en Cultuurpaleis op 7 november 1966 in tegenwoordigheid van 250 toehoorders die luisterden naar Marnix Gijsen die sprak over “Dichters in het algemeen en Karel Jonckheere in het bijzonder”.

Andere sprekers in dit decennium waren:

Corneel Mertens (“De Magie van Klank en Licht”); Jacques Dewaele (“Japan van Foedsji-Jama tot Hiroshima” - “Een niet-toeristische blik op de nieuwe wereld” en “Opgravingen in Turkije”); Omer Grawet (“Afrika op een keerpunt”); Robert Vrielynck (“Aziatisch Avontuur” - “Bulgaren zonder juk”); Commandant Bossuyt (“Zuid-Afrika”); Mr. Ernest Schepens (“Spaanse Poëzie”); Libera Carlier (“De motieven van de zee” - “China Vandaag”); Raf Seys (“Käthe Kollwitz in Vlaanderen”, aanbevolen bij de zusterafdelingen); Paul de Wispelaere en Julien Weverberg over hun eigen werk (i.s.m. Vermeylenfondsen); rechter André Opstaele (“Van kinder- naar jeugdbescherming”) en zelfs de weerman Armand Pien ontbrak niet. Verder nog administrateur-generaal Dr. Walter Debrock (“Wijn, wijf en dronkenschap in de oudheid” - i.s.m. Vermeylenfondsen); George Kint (“Het Nederlandstalig Onderwijs te Brussel”); R. De Cree (“Israël, bijbelse werelden jonge natie”); Antoon Van der Plaetse (Declamatieavond i.s.m. Davidsfondsen Vermeylenfondsen); J.A. Philipert (“Zwerftocht door Romeins Zwitserland”); Omer Vilain (“Oostende gezien door vreemde auteurs”); Louis Van Wynsberghe (verschillende dia-voorstellingen over buitenlandse reizen); Dr. J. Machiels (“De Poëzie van de Film”); politiecommissaris Mortier en inspecteur Kerkaert uit Gent (“De rechtvaardige rechters nog steeds zoek”).

Tussendoor verleende de afdeling ook zijn medewerking aan de organisatie van een tentoonstelling “Schilders der Vlaamse Ardennen”, alsook aan een Cabaretavond “Leuk-O-Plast”.

In 1962 werd de afdeling zwaar getroffen door het afsterven van zijn voorzitter Prof. Rikke Schmitz, na een jarenlange zware ziekte. Tien jaar voordien had hij als overtuigd Vlaming en als humanist het voorzitterschap van onze afdeling aanvaard met de vaste wil deze tot een degelijke culturele organisatie te doen uitgroeien. Ondanks de korte periode waarin hij zich m.a.w. werkelijk met de afdeling heeft kunnen inlaten, moeten wij hem dankbaar zijn voor de bezieling waarmee hij zich voor het Willemsfonds heeft ingezet en voor de vele wijze raadgevingen die hij ons gaf.

Mr. Willy Six heeft bereidwillig tijdens de ziekte van Prof. Rikke Schmitz het voorzitterschap weer waargenomen. Op zijn verzoek werd na het overlijden van R.Schmitz, in januari 1964, volgend nieuw bestuur samengesteld: voorzitter: Henri Degrave, secretaris: Karel Jonckheere (jr. noot van de red.), penningmeester: Julien Vanhee, leden: mevr. G. Ureel-Debrock, Hubert Caenen en Willy Six en nadien Arlette Pintelon en Jacques Ryon.

Het steeds meer en meer binnendringen van de televisie in de huiskring is ongetwijfeld oorzaak geweest van de verminderde belangstelling, die voor het bestuur ontmoedigend werkte. Het programma beperkte zich in de jaren '71-'75 tot een bezoek aan het Stedelijk Museum o.l.v. conservator Frank Edebau en aan het Heemkundig museum, een filmavond m.m.v. de plaatselijke Ciné-Club, opnieuw ere-schoolhoofd Louis Van Wynsberghe met een dia-voorstelling over Centraal-Europa en Turkije, Bernard Henry, de bekende wereldreiziger met een film over Het Verre Oosten- Hong-Kong - Japan, ir. Martial Grogard over "Ecologie".

Aangezien het W.F. Oostende mede aan de basis lag van de oprichting van een stedelijke culturele raad en meewerkte aan de organisatie ervan, kwam het wel meer dan eens tot samenwerking met andere culturele kringen, meer bepaald het Davidsfonds en Vermeylenfonds.

Een hoogtepunt op dit gebied is beslist het Gershwin Concert geweest, dat in de zomer van 1974 in het Kursaal van Oostende i.s.m. de Brusselse Fondsen en B.R.T. kon ingericht worden. Ook de gezamenlijke filmavond met voorstelling van de Vlaamse film "De dood van een non" naar de roman van Maria Rosseels, was een succes.

Ondertussen waren er op bestuurlijk vlak wijzigingen ingetreden.

Jozef Jonckheere, die 25 jaar "voorlopig" bibliothecaris was, vond een opvolger in Eric Dumarey en Julien Vanhee kon zijn taak van penningmeester overdragen aan Willy Boydens. Wij konden niet vermoeden dat wij Julien Vanhee na de bestuursvergadering van januari 1975 niet meer zouden terugzien. In de zomer van dat zelfde jaar werd hij ten grave gedragen.

Met Julien Vanhee verloor het Willemsfonds Oostende één van zijn meest verknochte medewerkers. Ruim 40 jaar lang offerde hij veel van zijn vrije tijd op om de activiteiten te doen slagen. In de vooroorlogse periode was hij de trouwe medewerker van zijn vriend Karel Jonckheere. Na de oorlog, die hij in Engeland had doorgebracht, waar men hem weer een soldatenplunje had aangemeten, kwam hij terug in het bestuur toen op hem beroep gedaan werd om de taak van penningmeester op te nemen. Niet alleen was hij een nauwgezette bewaarder van onze weinige centen, maar ook een bewaarder van alle documentatie over de afdeling. Documentatie die ons nu van groot nut is geweest voor dit kort overzicht sinds 1931.

Na het dieptepunt van 1970-75 is de werking in de laatste vijf jaren van ons honderdjarig bestaan gelukkig weer de hoogte ingegaan. Weliswaar was 1976 nog eerder kalm. Wel kende een uitstap naar Brugge bijval. Het concert georganiseerd in samenwerking met het Davidsfonds en het Vermeylenfonds, werd daarentegen een flop en bepaald niet bemoedigend om nog verder te programmeren.

Ontmoedigend was het ook voor de "oude" bestuursleden toen twee jongeren, nl. Eric Dumarey en Willy Boydens, respectievelijk bibliothecaris en penningmeester, in 1977

ontslag namen. De moeilijkheden werden tijdelijk opgevangen dank zij secretaris Karel Jonckheere, die tijdelijk voor de financiën zou instaan en mej. Mylle, een bediende van de mutualiteit Help U Zelf, was bereid te helpen voor de uitleningen in de boekerij.

De toestand was weinig hoopgevend en de vraag werd wel eens gesteld of het zin had nog iets in te richten.

Niettemin werd beslist nog een inspanning te leveren en wel naar aanleiding van het Rubensjaar. Een reis georganiseerd naar Antwerpen i.s.m. de vrouwengroepering "Solidariteit" en de P.V.V. Jongeren was een driedubbele meevaller. Niet alleen wegens de belangstelling en wat de deelnemers allemaal te zien kregen, maar het werd de aanloop tot nieuwe activiteiten. Onder leiding van stadsconservator Frank Edebau werd nog een bezoek gebracht aan het Stedelijk Museum, meer bepaald i.v.m. Ensor's "Intrede van Christus te Brussel" en kort daarop volgde een bezoek aan het lokaal van de Vlaamse Vereniging voor Familiekunde, waar de Willemsfondsen begroet werden door voorzitter Eddie Van Haverbeke.

De belangrijke dag voor het Willemsfonds in 1977 is echter 12 oktober toen tijdens een vergadering in het Hotel Melinda, het bestuur met 4 nieuwe leden uitgebreid werd. André Amys die reeds in het W.F. Knokke zijn sporen verdiend had, Luc Trauwaen, Roland Clauw en Raymond Rau werden bereid gevonden bestuursfuncties uit te oefenen. Met Marjan Ryon, reeds begin '77 in het bestuur in vervanging van haar vader Jacques Ryon, werd de verjonging doorgezet. Roland Clauw nam de taak van penningmeester op, Raymond Rau nam de bibliotheek onder zijn hoede en André Amys en Luc Trauwaen zouden voor de programmatie voorstellen uitwerken.

In 1978 bracht de afdeling een bezoek aan het Cultureel Centrum te Knokke waar André Amys de tentoongestelde werken van Gilbert De Cock besprak. Het was ook onder leiding van André Amys dat een wandelvoordracht werd gehouden in de bossen van De Haan.

Er volgde nog een bezoek aan de beiaard van Oostende met toelichting en uitvoeringen door Prof. E. Delmotte en in Oostduinkerke werd de afdeling rondgeleid in het Vissermuseum door conservator Gaston Desnerck, Oostendenaar en oud-lid van de W.F.-jeugdkring in de dertiger jaren.

Wij hadden het genoegen raadsheer M. De Maesschalck, oud-voorzitter van het Brugse Willemsfonds te begroeten die sprak over "Het nieuw huwelijksgoederenrecht en zijn gevolgen".

Een optreden van Annelies Vaes en Jaak Vissenaken met "Claustrofobie" kende niet het verhoopte succes.

In het najaar werd een uitstap georganiseerd naar het Constant Permeke - museum te Jabbeke, ter gelegenheid van de tentoonstelling "Provinciale Prijs voor Beeldhouwkunst 1978 van West-Vlaanderen" en enkele weken later was André Amys de gids van de wandelvoordracht in het bospark van Beisbroek te Brugge.

Versillende leden namen deel aan een Ardeens weekend te Maissin onder leiding van A. Amys, die er zeer gedocumenteerde wandelvoordrachten hield.

1978 is ook het jaar geweest waarin het Willemsfonds te Oostende zowel nationaal als lokaal is naar buiten getreden. Dit gebeurde ter gelegenheid van een "Actie- en ideeënbeurs" georganiseerd door het Ministerie van Nederlandse Cultuur in het kader van het "Jaar van het dorp". Dank zij de inspanningen van onze penningmeester Roland

Clauw en zijn echtgenote en de medewerking van het provinciaal Verbond van het Willemsfonds, werd een stand ingericht, die gedurende twee weken de belangstelling wekte van een ruim publiek. Het was ook een gelegenheid om voor het eerst te "vlaggen", dank zij het milde gebaar van ons bestuurslid mevr. Ureel-Debrock, die de afdeling een vaandel schonk.

De opgang, die zich reeds in 1978 aftekende, kwam nog sterker tot uiting in 1979. Na de voordracht door de directeur van het H.I.S.S. te De Haan, Georges Simard, over "Het spelende kind", gehouden ter gelegenheid van de algemene vergadering op 19 januari in De Brieke, hadden nog 12 andere activiteiten plaats, zoals uit de hiernavolgende kalender blijkt.

- 19 februari: gespreksavond over de "Situatie van de Vrijzinnigheid in Vlaanderen" o.l.v. de h. Robert Vrielynck, ere-voorzitter van het Provinciaal Verbond;
- 19 maart: gespreksavond met debat over "Nieuwe staatsstructuren" door Mr; Michel Strumane;
- 22 april: autocarreis naar Rotterdam naar de tentoonstelling "Goden en Farao's" o.l.v. André Amys;
- 4 mei: groepsbezoek ter gelegenheid van de vernissage van de kunsttentoonstelling van W.F.- lid Jean Bruneau;
- 19 mei: wandelvoordracht in het duinengebied van Bredene o.l.v. A. Amys;
- 7 juni: bezoek en receptie bij de kunstenaars Livia Canestraro en Stefaan Depuydt te Snellegem;
- 19 augustus: geleid bezoek aan het natuurdomein en dierenpark Stockmanshoeve te Sijsele;
- 8 september: ontvangst van de zusterafdeling Brugge met geleid bezoek aan Stedelijk Museum en Ensorhuis;
- 23 september: geleide boswandeling in het provinciaal domein Tillegem-bos;
- 19 oktober: dia-avond voor en door onze eigen leden;
- 31 oktober tot 4 november: vijfdaagse Ardennenreis met wandelingen en uitstappen o.l.v. A. Amys;
- 25 november: geleide duinen- en strandwandeling te Raversijde o.l.v. A. Amys.

1979 was voor het Willemsfonds Oostende echter ook een jaar van rouw. In april 1979 ontviel ons Joseph Jonckheere, de man die ondanks een druk beroepsleven gedurende 25 jaar zijn vrije uren opofferde om als bibliothecaris het lezerspubliek ten dienste te staan. Zowel oudere als jongere lezers lieten zich door hem leiden bij de keuze van hun lectuur. Voor tal van studenten die een verhandeling moesten maken, was hij een toevlucht. Waar hij kon zorgde hij voor de nodige documentatie. Wanneer de boekerij na W.O. II weer tot bloei kwam, dan is dit alleen aan Joseph Jonckheere te danken. Wij zijn hem dan ook oneindig dankbaar voor zijn grote toewijding aan onze afdeling.

Wij beseffen des te meer wat hij voor het Willemsfonds gepresteerd heeft, nu wij in het vooruitzicht van de toepassing van het "Decreet op de lectuurvoorziening" beslisten de bibliotheek, die steeds de uitstraling van de werking van onze afdeling heeft verzekerd, over te dragen aan de Stad Oostende.

// 1980

Wat de "oudere" bestuursleden zich nooit hadden durven inbeelden gebeurde in 1980, ter gelegenheid van de algemene vergadering, die in januari plaats vond in De Brieke. Op initiatief van Roland Clauw ging deze bijeenkomst gepaard met een wijn- en kaasavond en na het administratief gedeelte staken 45 leden-disgenoten de voeten onder tafel. Als inzet van het eeuwfeestjaar was het een zeer geslaagd gezellig samenzijn.

Het was een prettig begin voor het bestuur dat in het eeuwfeestjaar als volgt samengesteld was:

Voorzitter: Henri Degrave; ondervoorzitter: Marc Quatacker, secretaris: Karel Jonckheere, penningmeester: Roland Clauw, programmator: André Amys; bibliothecaris: Raymond Rau, leden: mevr. G. Ureel-Debrock, Hubert Caenen en Marjan Ryon.

Onze algemene vergadering ging deze vooraf van het Algemeen Bestuur, die op 23 februari 1980 in de conferentiezaal van het stadhuis te Oostende gehouden werd, terwijl de werkvergaderingen in de voormiddag plaats vonden in het hotel Melinda.

Het was de eerste maal in het honderdjarig bestaan dat de afdeling het hoofdbestuur en de deelnemers aan de algemene vergadering mocht ontvangen.

Aangezien wij ter gelegenheid van ons eeuwfeest een ruim publiek wensten te bereiken werd in in het Stedelijk Feest- en Cultuurpaleis een kunstweekend georganiseerd dat een buitengewone bijval kende.

Er was een tentoonstelling van werken van met het Willemsfonds sympathiserende kunstenaars, nl. de beeldhouwers Paul Baeteman en Jan Bruneau, de kunstschilders Jean Bruneau, Anto Diez, Staf Debleecker, Geeraard Parmentier, Marc Plettinck en ook de scheepsmodelbouwer Raymond Wallaey.

Een driehonderdvijftigtal ex-libris exemplaren (uit de verzameling Vandenbrielle uit Mechelen) wekte vooral belangstelling. Aan bordes en in tonkasten was heel de documentatie te zien over het Willemsfonds in het algemeen en de lokale afdeling in 't bijzonder. Door middel van dia's voorzien van commentaar en muzikale begeleiding, werd het leven in de afdeling in beeld gebracht. André Amys, Roland Clauw en Raymond Rau hadden alles tot in de puntjes geregeld. Ook de kooravond op zaterdag 26 april, georganiseerd in hetzelfde Feestpaleis m.m.v. het Tonadakoer o.l.v. Aimée Thonon en van het Conservatoriumkoor o.l.v. Stefaan Dombrecht, groeide uit tot een succes. Ruim 300 toehoorders vulden toen de grote zaal van het feestpaleis, waar de lucht bijwijlen zinderde van het geestdriftig applaus.

Naar aanleiding van het "Jaar van de Vrijzinnigheid" werd een debatavond georganiseerd m.m.v. de hh. Edgard Masschalck en Piet Van Leke uit Oostende en Gilbert Deygers uit Knokke.

Op 18 mei stond een wandelzoektocht op het programma georganiseerd door André Amys en zijn zoon die een reeks foto's namen van de deelnemers in volle actie, wat leidde tot een leuke dia-montage tijdens de prijsuitreiking in De Brieke.

In juni was André Amys de gids voor een bezoek aan de bos- en villawijken van het Zoute om dan in augustus ook de leiding te nemen van de uitstap naar het historisch kasteel van Loppem.

Anderdeels heeft onze afdeling op zondag 14 september deelgenomen aan de bergwandeling georganiseerd door onze zusterafdeling te Koekelare.

Op vrijdag 26 september werd in het Ontmoetingscentrum "De Brieke" ons secretariaat,

tevens archiefkamer, genaamd naar onze eerste voorzitter Auguste Van Neste-Vitse, ingewijd.

Het overzicht van de programma's van de jongste jaren getuigt van de grote activiteit van het Willemsfonds te Oostende. Daar dient dan nog aan toegevoegd dat vertegenwoordigers van de afdeling ook regelmatig deelnemen aan de werkzaamheden van de Culturele Raad, aan de kaderdagen en de vergaderingen van het Provinciaal Verbond van het Willemsfonds. Met fierheid vermelden wij dat onze penningmeester Roland Clauw in de Raad van Beheer van het Provinciaal Verbond zetelt en Raymond Rau ondervoorzitter is van de Bibliotheekvereniging van het Willemsfonds.

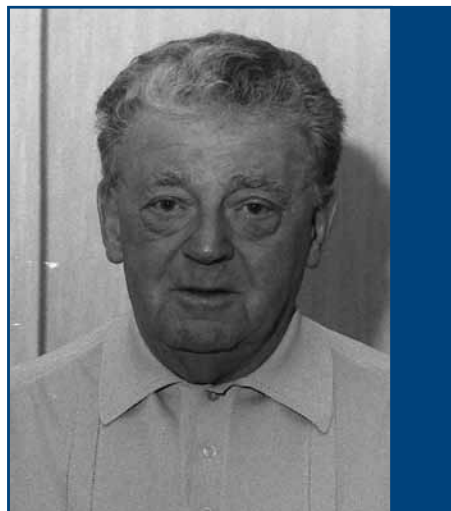
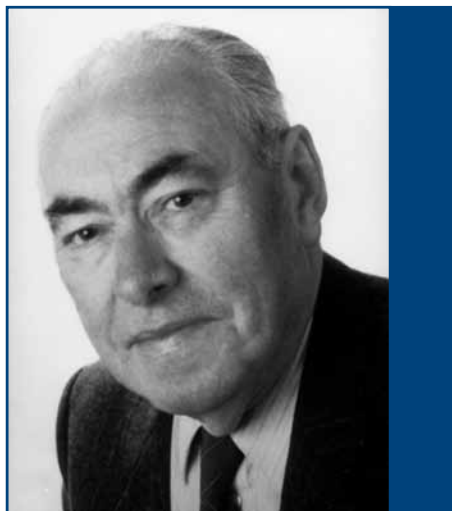
Om de leden meer deelachtig te maken in het leven van het Willemsfonds, ontvangen zij thans 9 maal per jaar een tijdschrift, onze WF-Telex, en we danken dit hoofdzakelijk aan Roland Clauw die zowel voor de redactie als voor het materiële werk instaat.

De plechtige jubileumviering op zaterdag 27 september 1980 werd om 11u.30 ingezet door prof. Ephrem Delmotte, die twintig Vlaamse liederen op de stadsbeiaard vertolkte. Om 16u. had in de grote zaal van het Feest- en Cultuurpaleis de Academische Eeuwfeestzitting plaats, die besloten werd met een receptie aangeboden door het Stadsbestuur van Oostende.

Vijftig jaar geleden schreef de voorzitter Valère Foutry: "Elke vereniging kent haar glorieperiode en haar tijdperk van verval. Het Willemsfonds, in welke afdeling ook, ontsnapt niet aan de algemene regel. Toch is het voor het Willemsfonds een mooie zaak dat het steeds en overal de slagen wist te trotseren en telkens weer paraat stond tegenover de toekomst".

Wanneer wij de activiteiten sinds 1931 overschouwen dan blijkt dat de woorden van de toenmalige voorzitter ook in 1980 mogen herhaald worden.

Nooit is het Willemsfonds te Oostende zo actief geworden als bij het naderen van het honderdjarig bestaan. Het is een verheugende vaststelling die ons vertrouwen in de toekomst van het Willemsfonds te Oostende sterkt.

{ de voorzitters Henri Degrave en André Amys

Het bestuur van de Willemsfondsafdeling te Oostende in het eeuwfeestjaar 1980.

Zittend van links naar rechts: Georgette Ureel-Debrock, Henri Degrave (voorzitter), Ginette Trauwaen- Adam, Marjan Ryon.

Staan van links naar rechts: Raymond Rau (bibliothecaris), Luc Trauwaen, Hubert Caenen Karel Jonckheere (secretaris), André Amys (programmatör), Roland Clauw (penningmeester) Marc Quatacker (ondervoorzitter).

DOOR ANDRÉ AMYS

Het eeuwfeestjaar was over de ganse lijn een groot succes geweest en meteen een aanmoediging om zeer actief verder te werken. Voorzitter Henri Degrave schreef op 15 januari 1981 daarover: "Ons jubileumjaar is voorbij. Het was succesvol omdat verschillende manifestaties een hoog peil bereikten en grote belangstelling kenden. Daarmee werd het bewijs geleverd dat ook een honderdjarige springlevend kan zijn en met vertrouwen een nieuwe eeuw kan worden ingezet."

De historiek van dit decennium verscheen als een extra editie van de TELEX - OOSTENDE.

Daarin wordt een chronologische opsomming gegeven van de activiteiten per werkjaar. We geven hieronder een samenvatting per rubriek (noot van de redactie).

Op 26 september 1980 werd ons archief in De Brieke plechtig in gebruik genomen

Op 30 mei 1981 werd het WF ontvangen op het stadhuis naar aanleiding van het eeuwfeest, waar de gouden medaille van de stad werd uitgereikt terwijl Karel Jonckheere benoemd werd als ereburger van de stad. Prof. Delmotte deed Willemsfondsliederen klinken van op de beiaard.

Constanten in de programmering zijn nog steeds de **lezingen of voordrachten en de reisverslagen met dia- of filmprojectie**: een diamontage van Jules Oorlynck, een uiteenzetting door Jacques Van Bergen over wijnkennis; diavoorstelling over Oud Oostende door de hh. André Goes en Stoffelen; moderne journalistiek door Omer Grawet; Marc Vernieuwen presenteert zijn overvloeingsdia's over de Hoevenroute en een blik op Thailand; Raf Seys spreekt over Ary Sleeks, de stichter van de heemkring De Plate; dia's van Marc Vernieuwe over l'Ile d'Oléron en Isis; Roland Clauw over streekgerechten op AV van 1984 gevolgd door Hennepotsouper; Jef Clausing over Chili en Laos; morele dienstverlening der vrijzinnigen door Franky Bussche UVV consulent; in Huize Louise Marie spreekt André Amys over het ontstaan van België en dhr Lagae over het eerste vorstenpaar en hun residentie te Oostende, met rondleiding in de appartementen; alternatieve energie door Sonja De Craemer; Ernest Van Buynder geeft een gelegenheidstoespraak op de Vlaamse feestdag van 1985; "Sterrenkrijg" door J. De Smet, kabinetschef van Landsverdediging; Albert Maertens directeur Laatste Nieuws over informatie en mediabeleid; geleid bezoek aan de Synagoge van Oostende o.l.v. Jacques Kalter naar aanleiding van het 75 jaar bestaan ervan; Stefaan Brusseel over Mozart met muzikale begeleiding; oenologie door André Amys; Erna Vanhyfte toont haar film over IJsland; er is de biografische film van Oscar Bonnevalle "Homo sum"; diavoorstelling "Rome, bakermat van het Westen" door Guy Ghysels; een postzegelexpo met film over zijn internationale productie door Oscar Bonnevalle; filmprojectie door H. Decorte over "Het grote koraalrif"; lezing door Amys over zijn pas verschenen "Dinghy story" 1989; de Zeemacht als Visserijwacht met filmprojectie door Louis Mulders; filmvoordracht door Erna Vanhyfte over China; voordracht door Daniël Devriendt over de uitdaging van de computer met praktische voorbeelden verwerkt op zijn meegebrachte apparatuur; filmgala James Ensor in het Casino; diamuzikale voordracht door Ronny

Vervaecke over vier Zuid-Amerikaanse landen; de laatste activiteit van 1990 was de viering van 110 jaar WF Oostende met de diavoordracht door André Amys over het eeuwfeest van 1980, afgesloten met een mosselsouper.

Wandelingen: start van een reeks Brugse wandelingen, boswandeling in het rijksof domein van Ryckevelde te St.-Kruis; André Amys gaf een brochure uit met "Acht zeepolderroutes in het Oostendse Ommeland" die in de loop van de 10 jaar allemaal gereden worden; stille voettocht rond het slagveld van Sannekin aan de Peene in Noord-Frankrijk met Raf Seys die ereburger van Zuidpeene werd benoemd; het Provinciaal domein Lippensgoed met museum, kasteel en kruidentuin; na de polderroute nr 7 wordt gewandeld in Tillegembos met bezoek aan het kasteel van Westtoerisme; het Hollands Zwin en de vliedertuin van het Zoute; domein Coude Keuken met park en kasteel Vossenburg;

Geleide bezoeken aan tentoonstellingen en ateliers van kunstenaars: atelier van Mia Moreaux te Ettelgem en Paul Baeteman te Oostduinkerke; inleiding tot de kunst van Jan de Clerck in het Stedelijk museum; het museum ter Keure te Bredene; de kunstwerken van Geeraard Parmentier besproken door Raf Seys in het Feestpaleis; de Japanse toren en de Koninklijke serres te Brussel; geleid bezoek aan het Delvaux-museum te St.-Idesbald in aanwezigheid van de 85-jarige kunstenaar; bezoek aan het atelier van kunstschilder Maurice Boel; groepsbezoek bij openstelling PMMK; geleid bezoek - door Jaak Fontier aan de tentoonstelling Felicien Rops en "Kunstenaars van Beervelde" in het PMMK; bezoek aan het kunstatelier van Roland Devolder; bezoek aan de vernissage door Jaak Fontier van tentoonstelling van West-Vlaamse kunstenaars in de Lakenhalle te Ieper; groepsbezoek aan de beelden van Gust Michiels in het Stedelijk Museum met rondleiding door de kunstenaar zelf; in PMMK film over Jan Cox met rondleiding door Jaak Fontier; geleid bezoek aan de tentoonstelling retrospectieve Gust Desmet in PMMK; geleid bezoek door Jaak Fontier in PMMK aan de tentoonstelling Den Mark+film; bezoek aan het atelier van het beeldhouwersechtpaar Depuydt en Canestraro te Snellegem; zomerepox van het WF Heist waar ons WF-lid Staf Debleeckere aan deelnam;

Daguitstappen en bezoeken : naar de hoppefeesten te Poperinge, waar Roland Clauw deelnam aan een plukwedstrijd; met de bus naar Brussel voor de Spilliaerttentoonstelling en de kunstschaten uit China; vestenwandeling te Sluis o.l.v. historicus Debrock; bezoek aan de afvalverbrandingsoven I.V.O.O. o.l.v. schepen Makelberge; naar het PSK te Brussel en de tentoonstelling Willem de Zwijger; naar Brugge voor een vestenwandeling met bezoek aan de molens en het volksmuseum plus de St.-Sebastiaansgilde; bezoek aan het openluchtmuseum te Izenberge met Marcel Heughebaert, de historische hoeve, het foorkramermuseum van Pette Blauwvoet; naar Brussel voor Europalia 85 Spanje met tentoonstelling Goya en een kamerconcert in Hotel Astoria met Brabantse koffietafel; bijwonen van het ballet Tijn Uilenspiegel in de Opera Gent; de opendeurdag Visserijschool J. Bauwens met rondleiding door directeur Dewinter en leerkrachten; met de bus naar het V1 Blockhaus te Eperlecque en Gravelines met gecommenterieerde havenroute tot Duinkerke met Musée d'Art Moderne in de duinen Malo; deelname aan viering 75 jaar WF Knokke met bezoek aan de bibliotheek en Zwinwandeling; met de autocar naar het Kasteel van Laarne, het Donkmeer, het Provinciaal Domein van Puyenbroek, het Zeekanaal vanaf Zelzate naar Gent en de ganse havenroute om te eindigen met een boottocht in de kuip van Gent; groepsbezoek aan de Marinebasis

te Zeebrugge en het centrum van Brugge; geleid bezoek door Jan Dreesen aan het heemkundig museum De Plate; naar Brussel voor de tentoonstelling over China, 5000 jaar uitvindingen en ontdekkingen; met de autocar naar alle Zeelandse eilanden met bezoek aan de Delta-tentoonstelling en rondvaart; busreis naar Parijs voor de Ensortentoonstelling in het Petit Palais; uitstap naar Brussel voor bezoek aan Brupark Mini-Europe + bezoek aan koloniaal museum en park te Tervuren (*nieuwe naam Afrika museum noot van de red*); linker- en rechteroever-haveninstallatie te Antwerpen gevolgd door een Kempenrondrit tot Westmalle; opendeurdagen marinebasis te Zeebrugge + show van de grootste zeilschepen die deelnamen aan de Cutty Stark Race;

Concerten: 1983 pianoconcert in Huize Klank door dhr. Rik Brys, muzikleraar van het Conservatorium Oostende. Na bezoek aan Imago 1985 in het Kursaal volgde in Hotel Andromeda een koffieconcert met klavecimbel van Carine Verhenneman, Wilfried De Roo viool en Dimitri Baeteman hobo; 5 koperblazers in een Crazy-Band-concert; na polderroute nr 6 een koffieconcert in het conservatorium met pianist René Hostyn; bijwonen van het Glenn Millerprogramma in de schouwburg te Brugge; bijwonen van het brasserieconcert van de Stadsharmonie met bindteksten van en door René Van Aerde; muziekkapel van de Zeemacht met inleiding en bindteksten van en door René Van Aerde;

Een bijzondere vermelding: organisatie door Roland Clauw en het Provinciaal Verbond van een tentoonstelling met 175 kunstwerken van West-Vlaamse kunstenaars in het Kursaal Oostende; organisatie tentoonstelling Oscar Bonnevalle in VLC in 1987;

Op het WF congres te Antwerpen (1982) werd Henri Degrave gehuldigd voor zijn 50 jaar inzet. En in 1985 was er een huldiging met feestrede door Raoul Bonnel van meerdere verdienstelijke leden van het WFO en het Provinciaal Verbond samen in vergadering.

In de Brieke werd Jacques Neyts gehuldigd voor zijn jarenlange inzet als consulent van de WF afdelingen; André Amys werd in 1989 te Gent op de A.V. gehuldigd voor 50 jaar WF-activiteit en tenslotte was er de huldiging van Henri Degrave als ontslagnemend voorzitter in 1990.

In 1984 krijgt de telex een nieuwe frontpagina met een tekening van G. Parmentier; in 1989 schenkt Staf Debleecker een pentekening voor de vernieuwde kaft van de Telex;

In 1986 verhuist Roland Clauw naar Londen wegens beroepsbezigheden; de nieuwe leden in bestuur zijn René Van Aerde penningmeester en René Tommelein, public relations.

Het bestuur in 1987 ziet er als volgt uit: voorzitter Henri Degrave, ondervoorzitter Marc Quatacker, secretaris Karel Jonckheere, penningmeester René Van Aerde, programmator André Amys, public relations René Tommelein; bestuursleden mevr. Ureel-Debrock, de hh. Caenen Hubert, Raymond Rau en Guy Ghysels;

In 1990 is er opnieuw een bestuurswijziging:

voorzitter en redactie Telex: André Amys, ondervoorzitter en secretaris Karel Jonckheere, penningmeester René Van Aerde, public relations met pers en Telexverzending René Tommelein, bestuursleden mevr. Ureel-Debrock en Hubert Caenen, Raymond Rau.

DOOR SONJA DE CRAEMER EN STEFAAN BRUSSEEL

Met deze laatste periode vervolledigen wij de geschiedenis van 125 Willemsfonds Oostende. De lezer zal vaststellen dat de geschiedenis van de afdeling een mooie kijk geeft op de geschiedenis van het verenigingsleven in het algemeen en de socio - culturele verenigingen in het bijzonder. Evoluties in de maatschappij geven verschuivingen in het socio - culturele leven.

De doelstellingen van het Willemsfonds van de 19e eeuw waren: emancipatie van het Vlaamse volk via verspreiden van kennis, het opkomen voor de eigen taal als cultuurtaal en geschikt voor bestuur en onderwijs, de cultuurspreiding of 'volksverheffing' via voordrachten, zangavonden en bibliotheekwerking, het verdedigen van het openbaar onderwijs en de belangen van de vrijzinnigen. De vorm mag dan wel enigszins gewijzigd zijn, de doelstellingen blijven dezelfde.

Vóór 1940 waren de zangavonden bijzonder populair en in de beginperiode van het Willemsfonds ging een voordracht samen met een recital. We kunnen stellen dat beide activiteiten totaal verdwenen zijn. De rijke schat aan liederen is door de huidige generatie niet meer gekend, de liederenboeken van het Willemsfonds zijn getuigen van een volkomen verleden tijd. Het Willemsfonds Oostende stimuleert de muzikale opvoeding door het promoten van de klassieke concerten via abonnementsacties voor Ostendia Classica (in het Kursaal Oostende) en het Symfonieorkest Vlaanderen (concertgebouw van Brugge). De kers op de taart is ongetwijfeld de reis "Mozart achterna" die ons in augustus 2006 naar Salzburg en Wenen brengt, uiteraard met bijwonen van concerten en opera's op de Salzburger Festspiele.

Het inrichten van voordrachten is een constante gebleven in de werking. Daar waar deze voordrachten voor de oorlog gecombineerd werden met een recital en duurden van zondagmiddag tot de avond, werd de voordracht een activiteit voor een doordeweekse avond. Qua thema's zien we vanaf de jaren 50 uitbreiding met toeristische thema's, reisverslagen, film- en diareportages. Dit aspect van het verenigingsleven krijgt het echter moeilijk in de jaren 70. In het overzicht van voorzitter Degrave was reeds opgemerkt dat de invloed van de televisie een nefaste weerslag heeft op het verenigingsleven: *"Het steeds meer en meer binnendringen van de televisie in de huiskring is ongetwijfeld oorzaak geweest van de verminderde belangstelling, die voor het bestuur ontmoedigend werkte. Het programma beperkte zich in de jaren '71-'75 tot een bezoek aan het Stedelijk Museum o.l.v. conservator Frank Edebau en aan het Heemkundig museum....."*

Vanaf de jaren 90 wordt het socio-culturele werk gekenmerkt door een sterk voortschrijdende professionalisering. Met de opeenvolgende fasen van de staatshervorming is Cultuur hoofdzakelijk een bevoegdheid van de gemeenschappen geworden. Opeenvolgende decreten regelen de betoelaging en werking van de verenigingen. Op lokaal vlak leidt dit tot nieuwe impulsen en samenwerkingsverbanden. De oprichting van lokale cultuurraden heeft de samenwerking tussen de verenigingen onderling reeds verbeterd, de oprichting van een stedelijke cultuurdienst bevordert de samenwerking met de stedelijke overheid en leidt tot vernieuwende projecten binnen

de cultuurbeleving. Zo is er in 2004 ter gelegenheid van de herdenking van 'Het beleg van Oostende' een samenwerking van alle vrijzinnige verenigingen. Het Willemsfonds Oostende organiseert een 'zangstond' met 'Geuzenliederen'. Ook de samenwerking met 'Uitstraling Permanente Vorming' van de VUB geeft aan de Oostendse Willemsfondsafdeling een nieuwe elan. Op donderdagnamiddag 2 maart 2000 ging de eerste voordracht door in de Geuzetorre te Oostende. Sinds 2000 worden in het voorjaar en in het najaar een reeks voordrachten- in de nieuwe terminologie 'causerie' genaamd - aangeboden. Het aanbod is gevarieerd: thema's uit filosofie, religie, wereldpolitiek, literatuur, beeldende kunst, muziek en geschiedenis komen aan bod. Wat vroeger viel onder de naam 'volksverheffing' heet nu 'permanente vorming' of 'levenslang leren'.

{ affiche causerieën

Een andere constante in de werking is het bezoek aan musea en tentoonstellingen.

In een artikel van 1897 pleit dhr. Medard Verkest⁵ voor cultuurparticipatie door het volk: Oostende mag dan wel een museum hebben, de catalogoog was toen uitsluitend 'in het Fransch gesteld!' Emancipatie en deelname aan het culturele leven hangt samen met de vervlaamsing van de instellingen. Deze eis is door de Vlaamse strijd, waarvan het Willemsfonds aan de wieg stond, ondertussen in zeer hoge mate gerealiseerd.

{ uit het Tijdschrift van het Willems-Fonds 1898 - het museum van schilderijen te Oostende

HET MUSEUM VAN SCHILDERIEN TE OOSTENDE.

— « Een museum te Oostende ! » hoor ik menige lezer verwonderd uitroepen ; « onmogelijk, niet waar ? »

— « Toeh wel ! »

Wie eenmaal de gelegenheid vond, niet een geboren Oostendenaar uit den middelstand of uit de volkklasse een priatte te houden, zal van de gulheid en soms ongenoemde rondborstigheid zijns zegsmans de overtuiging in zich medege dragen hebben, dat hij daar een echten Vlaming voor had ; want Oostende is inderdaad eene *Vlaamsche* stad, niet alleen om hare ligging in Vlaenderland, maar evenzeer om het karakter en den aard van de groote meerderheid harer bevolking.

En tegen dat feit vermogen de genietenssereerde ontkenningen van sommige lieden, die hunne wenschen voor de werkelijkheid nemen, zoo min iets als het haage eozmopolitisch vernis, dat zekere genieterswereld er elk jaar, gedurende anderhalve maand van 't hadgetij. komt over strijken.

Tegenover die beschouwingen, voortvloeiend uit de feiten zelve, heeft het ons derhalve meermals verwonderd, dat die stad, in strijd met hetgeen veel harer Vlaamsche medezusters ten hoogste vereert, zich zoo weinig om de kunst en hare uitingen scheen te bekommeren : nitgenomen sommige muzikale uitvoeringen in de Kursaal, is er om zoo te zeggen niets dat den kunstenaar bevredigen kan ; haar zeedijk, met

174 HET MUSEUM VAN SCHILDERIEN TE OOSTENDE.

ieder tafereel de hoogte en breedte, of het op lijnwaad dan wel op hout geborsteld is, tot welke school het behoort, waar het vandaan komt en eene korte levensschets van den kunstenaar die het schiep, bijaldien hij bekend is.

Hoe jammer echter dat het mooie boekje uitsluitend in het Fransch gesteld is ! Wij spreken hier den wensch uit, dat er ook eene uitgave met Nederlandsche tekst van verschijne en dat die stad Oostende dezelve op talrijke exemplaren onder het rok — want méér uit het volk, dan uit enigen anderen stand, worden kunstenaars geboren — late verspreiden. Daarvoor zijn de jaarlijksche prijsuitreikingen aan de schooljeugd eene uitstekende gelegenheid. Tot nu toe gaat de Oostendse volksklasse — en zulks zeer te recht, wijl daarin hare broodwinning ligt — hijnz heelemaal op in zee, schepen, vischvangst en alles wat daarbij behoort; doch daaron heeft de kunst niet verwaarloosd te worden, en wie weet of er daár geen talrijker kunstroevingen zouden ontstaan, waren deze er maar min of meer verwekt of ingegeven ! Daarfoe kan een Vlaamsche catalogus bijdragen ; men geve hem dus in de handen des volks, dat welhaast den weg naar het museum nemen zal en het overige moge de voorspoedige hadstad van hare gelukster verwachten !

MEDARD VERKEST.

15de October 1897.

⁵ Tijdschrift van het Willems-Fonds, Gent 1898

Bij de Oostendse Willemsfondsafdeling zijn geleide bezoeken aan de tentoonstellingen in het Stedelijk Museum, de Venetiaanse Gaanderijen en het PMMK vaste waarden op het programma. Maar uiteraard worden ook de grote tentoonstellingen bezocht o.a. in Bozar, het Museum voor Kunst en Geschiedenis te Brussel, de Sint-Pietersabdij te Gent en trekken we naar de Europalia - evenementen, het museum In Flanders Fields te Ieper, het Dr. Guislainmuseum te Gent, ...om er maar enkele te noemen.

Het blijft niet bij 'kijken' naar kunst. Het Willemsfonds werkt sinds de jaren 90 actief mee aan de ondersteuning van jonge kunstenaars: op de Indoor Art tentoonstellingen in het Novotel Brugge had de plaatselijke afdeling reeds meerdere malen Oostendse kunstenaars te gast, de tentoonstelling van de bekroonde werken van de vijfjaarlijkse Imago wedstrijd voor jonge kunstenaars was meermaals in Oostende. Zo ging de retrospectieve "5 Imagowedstrijden van 1980 tot 2000" met inleiding door Jaak Fontier. door in het Thermae Palace. In de tentoonstelling 'Waar plant ik mijn ezel' tekende het Willemsfonds Oostende voor het kunstproject Karel Jonckheere.

Willemsfonds zet jonge kunstenaars in de kijker

OOSTENDE— Om de vijf jaar organiseert het Willemsfonds West-Vlaanderen «Imago», een wedstrijd voor jonge kunstenaars. Met het werk van de laureaten en geselecteerden wordt een rondreizende tentoonstelling gehouden die nu Oostende aandoet. Bij de opening legde jurylid Hugo Brutin er de nadruk op dat de wedstrijd jong talent de kans geeft zich te ontplooien. Uit de toch merkwaardige inzendingen heeft de jury verschillende werken geselecteerd. Stefaan Brussee, provinciaal voorzitter Willemsfonds zei dat de bijval van Imago het mogelijk moet maken in de toekomst dergelijke initiatieven te onderbouwen met een educatief project dat zich richt naar 10 tot 14-jarigen. Namens het stadsbestuur had schepen voor cultuur Kris Lambert alle lof voor het WF-initiatief. De tentoonstelling in de lokalen van de Generale Bankmaatschappij, Kapellestraat, blijft tot 15 december dagelijks toegankelijk tijdens de kantooruren. — MHO / Foto Maenhoudt

uit dekrant Imago
en foto Indoor art
te Brugge

Maatschappelijke evoluties veroorzaken accentverschuivingen. De bibliotheekwerking was ooit een kerntaak en bleef een pijler van het Willemsfonds tot de werking dreigde te marginaliseren. De functie van een openbare bibliotheek is immers al lang niet meer het aanbieden van boeken alleen. Van literatuur over muziek tot internet: de stroom aan informatie, eigen aan onze maatschappij, vraagt om aangepaste infrastructuur en middelen. De openbare bibliotheek als informatiecentrum wordt nu door de overheid betaald en professioneel georganiseerd. Het grote aanbod aan nieuwe media houdt het gevaar in van nieuwe vormen van analfabetisme, nl. computeranalfabetisme. Voor het verenigingsleven is daardoor een nieuwe taak gecreëerd: de leden leren omgaan met deze informatie en nieuwe media leren gebruiken. Om de uitdagingen van de moderne tijd aan te gaan moeten we dus ook mee evolveren in ons aanbod. Het Willemsfonds Oostende biedt dan ook vanaf 2006 zijn leden de gelegenheid informatie - en communicatietechnologiecursussen te volgen.

Het "Arm Vlaanderen" van midden 19e eeuw is nu een welvarend en rijk Vlaanderen geworden. Onze leden zijn globetrotters geworden. Vanaf de jaren 50 brachten ze hun reisverslagen als voordracht. Sinds de jaren 90 organiseren we als Willemsfonds afdeling jaarlijks meerdaagse cultuurreizen die ons onder andere naar Normandië, de Champagne, Bretagne, Kent en East-Sussex, de Loire en Berlijn brachten. In 2006 gaan de cultuurreizen naar Bamberg, Bayreuth, Karlovy Vary en Praag tijdens de paasvakantie, naar Saumur en Angers in mei en in augustus gaan we 'Mozart achterna' naar Salzburg en Wenen.

Wij willen ook de band met de jongeren niet verliezen en blijven de literatuur, het lezen en schrijven bevorderen: ter gelegenheid van het jubileumjaar werd een Karel Jonckheere poëzie- en verhalenwedstrijd uitgeschreven en werden jongerenateliers aangeboden rond creatief schrijven, multimediale kunst en beeldende kunst.

Een ander aandachtspunt van onze afdeling is de zorg voor het bouwkundig erfgoed. Bestuurslid Karel Verbanck is tot op heden onze zeer gewaardeerde raadgever in stedenbouwkundige aangelegenheden. Hij zetelt als deskundige in de werkgroep monumenten en landschappen. Hij werkte een wandeling uit die de art nouveau en art déco panden in onze stad onder de aandacht brachten. Dit thema werkte hij ook uit als onze eerste zomerzoektocht! Het werd een succes. En vermits het cultureel erfgoed ons nauw aan het hart ligt en wij dat graag onder ieders aandacht brengen, werkten we in het totaal reeds 8 themazoechttochten uit, o.a. beelden in de stad, schilderkunst, het koninklijk Oostende, Oostende en de Zee, religieuze kunst en Oostende in detail.

The image shows a poster for an exhibition titled "BEELDEN IN DE STAD" (Images in the City) organized by Willemsfonds Oostende. The poster features a central photograph of two white, abstract sculptures in an urban setting. Text on the poster includes the organization's name, the exhibition title, dates (July 9 to September 25, 2000), and a list of sponsors such as Mardian, the City of Oostende, and the Flemish Region. The logo of Willemsfonds Oostende is visible at the bottom.

Een belangrijke moment in onze werking was de herdenking op 19 oktober 1996 van dichter en oud-secretaris Karel Jonckheere in het Feest- en Cultuurpaleis. Aan deze huldiging met onthulling van het borstbeeld van de hand van beeldhouwster Josyane Vanhoutte wordt verder in deze brochure aandacht besteed.

Een schaduw op onze werking is het ontbreken van infrastructuur: het gebouw 'Liberty' waar ooit de bibliotheek van het Willemsfonds Oostende onderdak vond bestaat niet meer; de Brieke werd verkocht. Dit gebrek aan een eigen lokaal is des te nadeliger daar er evenmin een ruime keuze aan stedelijke culturele infrastructuur voorhanden is.

In een historisch overzicht is een kroniek van de bestuurswissels op zijn plaats en wensen we ook hulde te brengen aan de opeenvolgende besturen die, met hoogten en laagten, de vereniging draaiende hielden en op elk moment door de juiste keuzes wisten in te spelen op de noden en belangstelling van de leden.

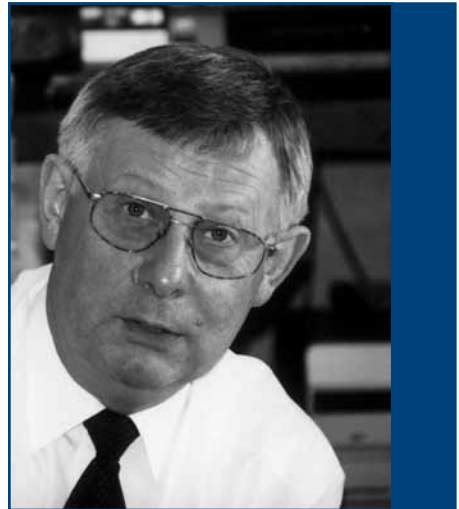
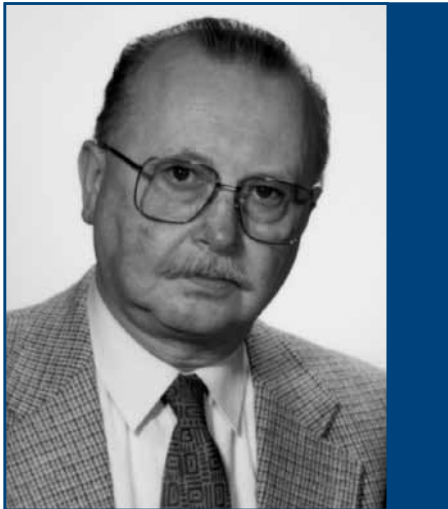
In 1994 wordt voorgesteld het nieuw bestuur voor één jaar als volgt samen te stellen: ere-voorzitter; André Amys; ere-bestuurslid: Mevr. Ureel; voorzitter: Raymond Rau; ondervoorzitter: Karel Jonckheere; secretaris: Guy Goegebeur; penningmeester: Kristien Tommelein-Geldhof; public-relations en ledenadministratie: René Tommelein; Stefaan Brussee: Telex en programmatie. Stefaan Brusseeel was voordien actief in het Willemsfonds te De Haan en net voorzitter geworden van het Provinciaal Verbond van West-Vlaamse Willemsfondsafdelingen.

{ André Amys, Raymond Rau en Karel Jonckheere

Er zal worden uitgekeken naar jonge bestuursleden en op de algemene vergadering van januari 1995 wordt een nieuw bestuur verkozen:

Ere-voorzitters: André Amys en Raymond Rau; Voorzitter: Stefaan Brusseeel; ondervoorzitter: Karel Jonckheere; secretaris: Guy Goegebeur; penningmeester: Kristien Geldhof; ledenbestand: René Tommelein; leden: Daniël De Vriendt, Eddy Pintelon, Marc Schuyesmans, Sonja Vanhee en Karel Verbanck. Ere-bestuurslid: Georgette Debrock.

{ Raymond Rau en Stefaan Brusseeel

Verjonging van de afdeling en van het bestuur blijft een bekommernis. Er volgen nog enkele wijzigingen: Sonia Willemse en Adri Peuteman vervoegen korte tijd het bestuur respectievelijk als programmator muziek en secretaris. Maar de jongere bestuursleden slagen er niet steeds in om werk en een bestuursmandaat te combineren.

Vanaf 2002 is het bestuur als volgt samengesteld:

Ere-voorzitter: André Amys; voorzitter: Stefaan Brusseeel; ondervoorzitter: Karel Jonckheere; secretaris: Sonja De Craemer, penningmeester: Kristien Geldhof; ledenbestand: René Tommelein; leden: Eddy Pintelon en Karel Verbanck. Een jaar later vervoegt dhr. Guy Ghysels ons bestuur.

We hadden ook droevig nieuws: de twee ere-voorzitters ontvielen ons. In maart 1996 overleed dhr. Raymond Rau en in maart 2005 dhr. André Amys.

Met fierheid vermelden we dat ons bestuurslid en huidige voorzitter, Stefaan Brusseeel, van mei 1999 tot februari 2005 Algemeen Secretaris was van het Willemsfonds Algemeen Bestuur te Gent en van 1994 tot 2006 voorzitter van het Provinciaal Verbond van West-Vlaamse Willemsfondsafdelingen.

Op 14 september 2005 wordt de afdeling omgevormd tot een vzw. De raad van bestuur ziet er als volgt uit: voorzitter: Stefaan Brusseeel; ondervoorzitter Sarah Schotte; ondervoorzitter en ledenadministratie René Tommelein, penningmeester: Annie Vanhooren; secretaris Sonja De Craemer; bestuursleden Eddy Pintelon, Georgette Coellus, Guy Ghysels.

In de algemene vergadering zetelen verder: ere-voorzitter Karel Jonckheere en de leden Eddy Devisscher, Kristien Geldhof, Frank Goes, Danny Jamart, Ivan Sorel en Karel Verbanck.

Het Willemsfonds wordt vertegenwoordigd in de Cultuurraad door Eddy Pintelon en Georgette Coelus; in het beheersorgaan van de Stedelijke Bibliotheek Kris Lambert zetelen Stefaan Brusseeel en Sonja De Craemer

Het bestuur anno 2006 trotseert het gure winterweer op de Promenade Albert I:

Van links naar rechts:

voorzitter: Sonja De Craemer, secretaris, Sarah Schotte, ondervoorzitter, Annie Vanhooren, penningmeester en René Tommelein, ondervoorzitter en ledenadministratie;

achterste rij: Georgette Coelus, afgevaardigde Cultuurraad, Stefaan Brusseel, voorzitter;

niet op de foto wegens verblijf in het buitenland: Eddy Pintelon en Guy Ghysels.

{ op de zeedijk

En wat brengt de toekomst? Bij de viering van 150 jaar Willemsfonds⁶ te Gent vraagt voorzitter Leo Ponteur "Toch blijven de kritische vragen: "Wat is de zin van een sociaal culturele vereniging zoals het Willemsfonds? Zal er behoefte aan een cultuurfonds zoals het Willemsfonds blijven?" Een vereniging bewijst pas echt dat ze leeft, als ze niet alleen achteruit kijkt op wat ze gepresteerd heeft maar vooral vooruit blikt. Die toekomst houden we in eigen hand door het aantrekken van steeds nieuwe generaties vrijwilligers die visies ontwikkelen en activiteiten ontplooiën die een publiek weten te bereiken. Onze voornaamste grondstof ligt in onze creativiteit en ons gedachtegoed. De waarden die we voorstaan, zullen steeds actueel zijn. Ik noem de vrijheid van gedachte, de noodzaak van permanente, persoonlijke vorming, de behoefte kritisch te blijven nadenken over de wereld rondom ons, het geven van kansen aan alle mensen, het opkomen voor een open en tolerant Vlaanderen, de culturele verheffing van de Vlamingen en van al wie met ons wil wonen, het proberen te volgen van de snelle vooruitgang van de wetenschap en de technologie. Organisaties uit het middenveld zoals het Willemsfonds moeten de burger activeren."

Als we onze werking toetsen aan deze visie, dan kunnen we met een zekere fierheid stellen dat we de toekomst met vertrouwen mogen tegemoet zien. Jaarlijks organiseren we nagenoeg 50 activiteiten waaraan door leden en niet-leden wordt deelgenomen. Onze talrijke causerieën, tentoonstellingen, uitstappen en reizen brengen cultuur en vorming op maat. Maar bovenal - en in een tijd van toenemende individualisering is dit misschien het belangrijkste - onze activiteiten brengen mensen samen.

